www.nv-online.info

№ 43 (4090)

7 чэрвеня 2016 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадо...

Якуб КОЛАС

Народная Воля

Да ўвагі!

Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

ТЫМ ЧАСАМ...

Выбары ў Палату прадстаўнікоў прызначаны на 11 верасня 2016 года. Выбары ў Савет Рэспублікі адбудуцца з 18 чэрвеня па 18 верасня 2016 года.

SOS!

Замах расійскіх імперцаў на дзяржаўнасць і незалежнасць Беларусі

Як вядома, 28 мая ў Маскве адбылося пасяджэнне «Общерусского национального движения», на якім зацверджана палітычная дэкларацыя гэтай арганізацыі. У прыватнасці, у дэкларацыі заяўлена:

«Мы выступаем за объединение РФ, Украины, Белоруссии, а также иных русских земель в едином общерусском государстве и превращение всей территории бывшего СССР в безусловную русскую зону влияния».

Заўважце, шаноўныя грамадзяне Беларусі: яны, маскоўскія шавіністы-імперцы, ужо пазбавілі нас роднай зямлі! Мы жывём, аказваецца, на іх *"русских землях»*, якія павінны быць *"в едином общерусском государстве»*. І наогул, іх вар'яцкая мэта – *"превращение всей территории бывшего СССР в безусловную русскую зону влияния»*.

Фашызм у аголеным выглядзе!

Ёсць усе падставы лічыць, што ён падымае галаву з непрыхаванага дазволу Крамля. У любой цывілізаванай краіне за такія экстрэмісцкія пагражае турма, а вось у Белакаменнай ім, раз'юшаным шавіністам, поўная вольніца. Другі тыдзень пайшоў пасля публічнага зборышча адпетых імперцаў, а ні Пуцін, ні Мядзведзеў, ніхто з іншых высокіх асоб Расіі не прамовілі і слова ў асуджэнне тых, хто адкрыта заклікае да здзяйснення замаху на дзяржаўнасць і суверэнітэт Беларусі, Украіны, на ператварэнне ўсёй былой тэрыторыі СССР у безумоўную рускую зону ўплыву.

Патрыёты Беларусі б'юць у званы: Айчына ў небяспецы!

З гэтай трывожнай нагоды рух «За дзяржаўнасць і незалежнасць», які ачольвае экс-кандыдат у прэзідэнты Рэспублікі Беларусь, вядомы паэт Уладзімір Някляеў, прыняў спецыяльную заяву. Патрыёты краіны разглядаюць дэкларацыю "Общерусского национального движения" як *"замах імперскіх, шавіністычных сіл Расіі на дзяржаўнасць і незалежнасць Беларусі. Спосабы «объединения и превращения всей территории бывшего СССР в безусловную русскую зону влияния», якімі не ў дэкларацыях, а ў рэальнасці карыстаюцца кіраўнік «Общерусского национального движения» І.Стралкоў і ягоныя хаўруснікі, прадэманстраваны ўсяму свету ва Украіне.*

Як напярэдадні спробы анексіі ўсходняй Украіны пад шыльдамі культурніцкіх, рэлігійных супольнасцяў расійскімі чарнасоценнымі сіламі ствараліся антыўкраінскія арганізацыі, пашыраліся сепаратысцкія настроі, гэтак цяпер у Беларусі тымі ж сіламі пад тымі ж шыльдамі ствараюцца арганізацыі антыбеларускія. Працягам такой дзейнасці, зусім верагодна, можа стаць абвяшчэнне групоўкай маргіналаў і баевікоў якой-небудзь ВНР ("Віцебскай Народнай Рэспублікі") з усімі вядомымі на досведзе Украіны наступствамі.

Мы заклікаем беларусаў быць пільнымі!

Выступаючы за добрасуседства і з РФ, і з Украінай, і з краінамі ЕС, мы заяўляем аб нашай рашучасці супрацьстаяць любым намерам пазбавіць Беларусь дзяржаўнага суверэнітэту, за які будзем змагацца ўсімі сіламі і спосабамі. Мы захаваем цэласнасць, дзяржаўнасць і незалежнасць нашай Айчыны, чаго б нам гэта ні каштавала".

Безумоўна, пад гэтымі словамі могуць падпісацца мільёны сумленных грамадзян Беларусі.

І расійскія шавіністы-імперцы павінны ведаць, што патрыёты нашай роднай зямлі зробяць усё для абароны Айчыны, чаго б гэта ні каштавала.

Жыве Беларусь!

СІТУАЦЫЯ

Ніна Багінская зноў з пральнай машынай і мікрахвалёўкай

Але канфіскаваная маёмасць да яе так і не вярнулася.

Выпадак, які здарыўся з грамадзянскай актывісткай **Нінай Багінскай**, выклікаў абурэнне ў чытачоў "Народнай Волі". Нагадаем, што напрыканцы мая судовыя выканаўцы апісалі яе маёмасць, забралі пральную машыну і мікрахвалёўку, а таксама наклалі арышт на дачныя ўчасткі ў Дамашанах і Мар'інай Горцы.

Прычына ў тым, што на 69-гадовую актывістку, якая прыходзіць на кожную акцыю з бел-чырвона-белым сцягам, неаднаразова складалі пратаколы. Але Багінская прынцыпова ігнаравала судовыя працэсы, бо лічыць іх марнаваннем часу. Таму з яе пенсіі штомесяц вылічвалі па 500 тысяч рублёў. Паколькі больш нельга па законе, судовыя выканаўцы вырашылі зрабіць "ход канём", апісаўшы маёмасць актывісткі.

Змагацца з такой несправядлівасцю вырашылі двума шляхамі. Дзеці Багінскай накіравалі ў суд скаргу. Да дакумента яны прыклалі дакументы на куплю-продаж тэхнікі, якія сведчаць, што пральная машына і мікрахвалёўка належаць ім. Але судовае разбіральніцтва – справа не хуткая. Каб Ніна Багінская не адчувала дыскамфорту ў прыватным жыцці, актывістка грамадзянскай кампаніі "Еўрапейская Беларусь» **Юлія Сцяпанава** ініцыіравала для яе збор сродкаў. За пяць дзён неабыякавыя беларусы сабралі патрэбную суму на пральную машыну і мікрахвалёўку. Як адзначыла Сцяпанава, пасля кансультацый з юрыстамі грошы аформлены як падарунак на праўнука Ніны Багінскай (каб прадухіліць магчымасць паўторнай канфіскацыі).

Вадзім БРОННІКАЎ.

ЭКАНОМІКА

Кожнага пятага звольняць?

Еўразійскі банк развіцця запатрабаваў скараціць на 20% колькасць занятых у эканоміцы.

Такая ацэнка прыводзіцца ў апублікаваным заключэнні Еўразійскага банка развіцця (ЕАБР) у сувязі з крэдытнай праграмай для Беларусі, паведамляе БелаПАН.

«Наяўнасць значнай залішняй занятасці ў эканоміцы Беларусі (паводле ацэнкі кіраўніка – блізу 20%) з'яўляецца адным з ключавых фактараў фарміравання няўстойлівых макраэканамічных дысбалансаў, уключаючы дысбаланс паміж узроўнем рэальных наяўных даходаў і прадукцыйнасцю працы», – гаворыцца ў заключэнні ЕАБР.

Згодна з умовамі атрымання еўразійскага крэдыту, беларускія ўлады ў 2016–2017 гадах павінны будуць таксама скарачаць дзяржпадтрымку прадпрыемстваў, якая выдаецца ў форме дырэктыўных крэдытаў. На думку ЕАБР, пераход дзяржаўных прадпрыемстваў Беларусі *«на камерцыйныя рэйкі прывядзе да аптымізацыі іх выдаткаў і рэсурсаў, уключаючы працоўныя, што павысіць узровень беспрацоўя ў краіне»*.

Надежда в Минске

Завтра в концертном зале «Верхний город» состоится сольный концерт Надежды Кучер. Понадобилось почти полгода, чтобы о певице, победительнице одного из престижнейших международных конкурсов BBC Cardiff Singer of the World (именно с этого конкурса, например, много лет назад началась блистательная карьера Дмитрия Хворостовского), заговорили наконец и в Минске. И еще почти полгода, чтобы продюсеры смогли пригласить Надежду Кучер, обладательницу нескольких премий «Золотая маска», солистку Пермского оперного театра, в один из концертных залов белорусской столицы.

Елена МОЛОЧКО.

ДЫПКУР'ЕР

Аляксандр ЛУКАШЭНКА: «У нас з Польшчай агульная адказнасць за бяспеку ў рэгіёне»

Учора Аляксандр Лукашэнка прыняў даверчыя граматы паслоў Аўстраліі, Ганы, Гвінеі, Зімбабвэ, Рэспублікі Карэя, Нікарагуа, Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў, Польшчы, Славакіі, Судана, Філіпін, Эфіопіі і Японіі.

«Гэты год прынёс пазітыўныя зрухі ў нармалізацыі нашых адносін з Еўрасаюзам. Безумоўна, мы зацікаўлены ў максімальным паглыбленні ўзаемасувязяў з ЕС, падтрыманні нарастаючай дынамікі нашага супрацоўніцтва», – заявіў беларускі лідар. Адной з важнейшых задач беларускай дзяржавы было і застаецца наладжванне добрасуседскіх адносін з Польшчай, сказаў Аляксандр Лукашэнка, прымаючы даверчыя граматы пасла гэтай краіны ў Беларусі **Конрада Паўліка**. «У нас не толькі агульная граніца, развітая гандлёва-эканамічная, рэгіянальная кааперацыя, але і агульная адказнасць за бяспеку ў рэгіёне», – падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Вельмі перспектыўным для Беларусі партнёрам у ЕС з'яўляецца і Славакія. «Мы цэнім уклад вашай краіны ў стварэнне новай атмасферы для нармалізацыі адносін па лініі Беларусь–ЕС. Разлічваем, што Славакія ў час свайго старшынства ў Савеце ЕС у другім паўгоддзі 2016 года акажа садзейнічанне далейшаму развіццю нашых сувязяў з Еўрасаюзам. Спадзяёмся на ўмацаванне двухбаковага супрацоўніцтва», – заявіў А.Лукашэнка, прымаючы даверчыя граматы пасла Славакіі ў Беларусі **Ёзафа Мігаша**.

Падчас уручэння даверчых грамат.

Аляксандр Лукашэнка з паслом Польшчы Конрадам Паўлікам.

ПАМЯЦЬ

Тут усё прасякнута духам Васіля Быкава…

У маі 2014 года афіцыйна адкрыўся Музей-дача Васіля Быкава, аднак праз паўгода быў зачынены. Адразу папаўзлі чуткі, маўляў, сённяшняй уладзе не патрэбна нічога, што звязана з імем ВЯЛІКАГА ПІСЬМЕННІКА. Аднак ніякай палітычнай ці ідэалагічнай падаплёкі ў гэтым не было – музей зачынілі планава, каб давесці будынак да ладу. І пасля заканчэння ўсіх неабходных работ дзверы дачы Быкава зноў адчыніліся для наведвальнікаў. Здарылася гэта месяц таму.

Напярэдадні быкаўскіх дзён, якія адзначаюцца ў Беларусі ў чэрвені, карэспандэнт "Народнай Волі" пабываў на экскурсіі ў доме, дзе жыў і працаваў сусветна вядомы пісьменнік.

Як даехаць?

Галоўная праблема для наведвальнікаў музея-дачы Васіля Быкава – як знайсці лецішча пісьменніка?

Да дачнага пасёлка "Ждановічы-6" можна дабрацца двума спосабамі. Калі вы едзеце на ўласным аўтатранспарце, дык вам неабходна з'ехаць на МКАД у канцы праспекта Пераможцаў і шукаць шыльду з адпаведным надпісам. Праблема ў тым, што яе з дарогі не бачна, месціцца яна на мяжы самога дачнага пасёлка. Ніякага ўказальніка пра тое, дзе знаходзіцца музей Быкава, у раёне МКАД пакуль няма.

Для тых, хто вырашыць адправіцца на дачу Быкава на грамадскім транспарце, задача ўскладняецца. Даехаўшы на аўтобусе №219 да прыпынку "Рэспубліканскі інтэрнат ветэранаў вайны і працы", вы таксама не ўбачыце ніякіх указальнікаў. Перайшоўшы дарогу, можна знайсці схему дачнага пасёлка "Ждановічы-6". На ёй будынак Васіля Быкава пазначаны. Аднак да яго недзе з кіламетр. Па дарозе зноў жа няма ніякіх указальнікаў.

Абяцаюць, што яны там хутка з'явяцца і тады трапіць на Вінаградную, 62 у дом, дзе жыў і працаваў Быкаў, будзе прасцей.

Дом як дом

…За невысокім жалезным плотам зялёнага колеру побач з пясчанай дарогай стаіць двухпавярховы будынак са светла-шэрай цэглы. Сціплы, акуратны, дагледжаны. Звычайны дом, зусім не раўня катэджам, у якіх жывуць сённяшнія чыноўнікі, спартсмены, спевакі...

На ўчастку ў 11 сотак растуць бярозы, з-за якіх Васіль Уладзіміравіч і набыў гэты кавалачак зямлі. Вельмі яму спадабаліся гэтыя дрэвы, пісаў ён у сваёй "Доўгай дарозе дадому". Пад дрэвамі – драўляная альтанка, якую ўласнаручна пабудаваў пісьменнік.

Плошча дома, які ўзводзіўся са снежня 1983 па красавік 1985 года, – 104 квадратныя метры. Будынак мае цікавую адметнасць: унутраная прастора не падзелена перакрыццем, таму атрымліваецца памяшканне з вельмі высокай столлю.

На ганку мяне сустракае супрацоўніца музея – **Анастасія Смірнова**.

– *Музей і сапраўды зачыняўся на нейкі тэрмін,* – расказвае яна. – *Трэба было вырашыць шэраг побытавых і тэхнічных пытанняў. Усталявалі пажарную сігналізацыю, у пакоях Васіля Уладзіміравіча абнаўляліся шпалеры, штосьці рабілася на мансардзе. Ідэя музея ў тым, каб захаваць усё так, як было пры Васілю Уладзіміравічу. Гэта яго мемарыял, захаванне памяці аб ім. Тут трэба пабываць, каб прасякнуцца ягоным духам, ягонай творчасцю, бо кожны сантыметр плошчы звязаны з жыццём і творчасцю сусветна вядомага пісьменніка.*

Гасцінная хата

Разам з Анастасіяй заходзім унутр дома. На першым паверсе – гасцявая зона. Быкаў любіў і ўмеў прымаць гасцей. Парог гэтага дома пераступалі Алесь Адамовіч, Генадзь Бураўкін, сакратар ЦК КПБ Аляксандр Кузьмін, пры дапамозе якога Быкаву і быў выдзелены гэты ўчастак, кампазітар Ігар Лучанок, які мае дачу па суседстве, і многія-многія іншыя…

Памяшканне ўмоўна падзелена на дзве часткі: у адной стаяць два крэслы, на стале паміж імі – прайгравальнік. Васіль Уладзіміравіч вельмі любіў музыку, адной з самых улюбёных песняў Быкава была "Шумлівыя бярозы" на словы Янкі Купалы.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

ГАЗЕТА–ЧЫТАЧЫ

Калі хочаш лепшай долі –
*Памажы "**НАРОДНАЙ ВОЛІ**".*
*У свеце **ПРАЎДЫ** жыць імкніся,*
На газету падпішыся!
Мілыя, добрыя людзі!
Будзем разам
і ў другой палове 2016 года.
Вы – з "Народнай Воляй",
"Народная Воля" – з Вамі!

Падпісацца на нашу і Вашу газету можна ў любым паштовым аддзяленні і ў спецыялізаваных пунктах "Белсаюздруку".

Калі ў ліпені альбо ў жніўні Вы вырашылі адпачыць на лецішчы за горадам, гэта не павінна пазбавіць Вас магчымасці трымаць у руках "Народную Волю". Нехта з родных, блізкіх раз-пораз будзе наведваць Вас, а таму ўпаўнаважце каго-небудзь забіраць свежыя нумары на пошце – і Вы будзеце пастаянна з любімай газетай.

Рэдакцыя.

Народная Воля http://www.nv-online.info 7 ЧЭРВЕНЯ 2016 г.

ОТКРЫТЫМ ТЕКСТОМ

Победа и боль Сергея Малашенко

Сразу несколько человек в Беларуси заявили о том, что их заразили гепатитом С в больнице. Трое пациентов посчитали, что вирус им занесли во время операции в одной из столичных клиник. Молодая мама уверена, что заразилась в роддоме от соседки по палате, которая была больна гепатитом.

Минздрав провел служебное расследование, была создана специальная комиссия, в*ердикт которой: достоверных фактов, подтверждающих инфицирование пациентов в условиях стационара, в настоящее время не установлено.*

Все заразившиеся – молодые, успешные в своем деле люди. Они намерены доказать, что комиссия ошиблась. Молодая мама подала иск в суд на роддом – как поясняет, для того, чтобы компенсировать деньги, потраченные на дорогостоящее лечение. Трое других пациентов обратились в Следственный комитет, и сейчас идет соответствующая проверка.

Реально ли в Беларуси доказать, что гепатитом С тебя заразили?

С подобной проблемой три года назад столкнулся доктор из Гомеля Сергей Малашенко. О его истории тогда писали многие СМИ.

Сергей узнал о своей болезни, можно сказать, случайно: планируя с женой беременность, они сдали анализ крови. Еще за год до этого Сергей был абсолютно здоров (врачи в группе риска по гепатиту С, поэтому ежегодно сдают анализ). Где он мог заразиться? Сопоставив все факты, Сергей пришел к выводу, что на работе: будучи травматологом, он постоянно контактирует с кровью. Но доказать связь заболевания с профессиональной деятельностью не смог и никакой компенсации от государства не получил. Только профсоюз выделил молодому доктору миллион рублей помощи. А на лечение требовалась огромная сумма – 14,5 тысяч долларов. И тогда Сергей создал сайт в интернете и обратился за помощью к неравнодушным людям. Нужная сумма была собрана за неделю. Еще через полгода Сергей объявил, что динамика хорошая, вирус в крови не определяется. *«Благодаря всем вам у меня получилось!»* – написал он на своей страничке в интернете.

Чем Сергей Малашенко занимается сейчас? Хватает ли денег на лечение?

– У меня все хорошо, – Сергей был расположен к разговору, поэтому он получился предельно откровенным. – Когда все случилось, с работы пришлось уйти. Понимал, что пациенты будут косо смотреть и вряд ли захотят лечиться у доктора, зараженного гепатитом С. Да и сам не хотел подвергать кого-то опасности, я – хирург, часто приходится иметь дело с кровью. Не хотел и каких-то разговоров за спиной. Обычно ведь люди никому не рассказывают, что больны гепатитом С, а я объявил о своей болезни на всю страну.

Мне кажется, любые испытания человеку даются неслучайно. Может, это прозвучит странно, но сегодня я нисколько не огорчен тем, что так все случилось в моей жизни. Эта ситуация заставила меня переосмыслить свой образ жизни, избавиться от вредных привычек: я не курю, полностью отказался от алкоголя, сбросил лишний вес. Сегодня я чувствую себя даже лучше, чем до болезни. А людская солидарность! Я был растроган тем, сколько людей пришло мне на помощь. Мне очень здорово помогали мои коллеги, мои родственники. Денег удалось собрать даже больше, чем требовалось на лечение, и мы смогли помочь детскому дому в Гомеле.

– По сути, вы ушли из профессии. Не жаль?

– Быть врачом я мечтал с детства. И ради этого пришлось многое пережить – и сумасшедший конкурс в университет, и шесть лет напряженной учебы. Учеба, а потом и работа были в удовольствие. Даже несмотря на маленькую зарплату, не было мысли уйти из медицины. А получилось, как получилось.

И сегодня, честно скажу, по финансовым мотивам возвращаться в поликлинику – не вариант. У меня семья, ребенок, квартиру приходится снимать. Зарплаты врача из поликлиники только на аренду жилья и коммуналку хватило бы.

Я начал подрабатывать в интернете графическим дизайном. Собственно, мне и раньше это было интересно, но скорее как хобби, увлечение. А в связи со всей этой ситуацией стало основной работой.

– Ребенок появился. Поздравляю! Простите за вопрос: а ваш диагноз на малыше не отразился?

– В сентябре 2015 года у нас родился сын. Беременность мы планировали, я прошел курс лечения, сдал контрольные анализы. Все было нормально, и мальчик родился здоровеньким.

– А вам нужно продолжать лечение?

– Гепатит С лечится сложно, не у всех получается добиться хороших результатов. Но благодаря поддержке людей я смог лечиться препаратами, у которых вероятность того, что они помогут организму справиться с инфекцией, от 20 до 50 процентов. Мне повезло, я попал в эти проценты. А бывает, тратишь 15 тысяч долларов – и не факт, что болезнь отступит…

Сейчас я не нуждаюсь в медикаментозном лечении. Но, безусловно, очень внимательно слежу за своим здоровьем, за тем, какое лечение от гепатита С предлагают в мире. И хочу отметить, что сегодня появились очень хорошие индийские дженерики, лечение которыми дает хороший результат. Они намного дешевле, на курс бывает достаточно от 1 до 3 тысяч долларов, а не 14,5 тысячи, как пришлось платить мне, приобретая оригинальные препараты. Но, к сожалению, в нашей стране эти дженерики не зарегистрированы, многие больные о них ничего не знают. Более того, врачи в поликлиниках зачастую не осведомлены о том, что есть такие лекарственные средства, не информируют инфицированных людей о современных возможностях лечения, и как результат – многие люди у нас искренне считают, что гепатит С не лечится. Я знаю истории, когда инфекционисты в поликлиниках говорили пациентам: мол, гепатит С неизлечим, пейте гепатопротекторы – так называемые защитники печени, откажитесь от водки, и тогда, условно говоря, вашу кончину можно отодвинуть на более поздний срок. Но гепатит С – разный, протекает неодинаково, многое в лечении зависит от того, каким генотипом вируса он вызван. И если своевременно начать лечение современными методами и современными препаратами, это позволяет надеяться на выздоровление. Гепатит может оставаться неактивным долгие годы и не требовать терапии.

– Где найти эти лекарства, если они не продаются в Беларуси?

– Слава Богу, мы живем не в замкнутом пространстве. Сейчас есть возможность заказать эти препараты напрямую из Индии. Рецепты не нужны, но результат анализа ПЦР о том, что ты инфицирован, необходима, чтобы не было никаких спекуляций. Лучше, если есть такая возможность, заказывать лекарства на российский адрес, потому что если посылка приходит в Беларусь, то нужно еще платить 30%-ную пошлину. А от суммы в тысячу или 3 тысячи долларов – это немало.

– Почему в Беларуси не зарегистрированы такие препараты? Сами больные не поднимают эту проблему?

– Удивительно даже не то, что в нашей стране больные гепатитом С за свои же деньги не имеют возможности выбирать, чем им лечиться. Хотя то, что предлагает наша фармация в плане лечениия гепатита С, – это прошлый век. Этими препаратами можно лечить только острую форму, когда человек только заболел, но не хроническую. Колоть эти простые интерфероны короткого действия придется каждый день, а не раз в неделю, как в случае лечения пегилированными интерферонами с пролонгированным действием, которые дороже, например. И побочных эффектов от приема таких препаратов масса. И все это на фоне того, что есть дешевые индийские препараты, достаточно эффективные. Лечить хронический гепатит С интерферонами короткого действия на данном этапе развития медицины и фармакологии было бы позором для любой страны.

Я поражаюсь еще и тому, как в Беларуси, где гепатит С достаточно распространенное заболевание, где все чаще заражаются обычные граждане, а не только наркоманы, это пытаются преподнести. Проблема игнорируется. Ведь каждый человек должен знать, чем опасен гепатит С, как им легко заразиться и что надо делать в первую очередь, если вы инфицированы. Никакой информационно-разъяснительной работы широкого масштаба нет. Я имею ввиду освещение проблемы гепатита С в государственных СМИ, социальную рекламу в городах, плакаты в поликлиниках и т.д. Подозреваю, что происходит это потому, что государство понимает, что не может обеспечить должным лечением всех таких пациентов, потому и нет смысла создавать шумиху вокруг этого заболевания. И что получается: люди заболевают и даже не знают об этом. Хотя катастрофически не хватает опытных, грамотных специалистов в этой области, практически нет врачей-гепатологов. Их даже не готовят в нашей стране. Хотя в идеале таким заболеванием должен заниматься узкий специалист – гепатолог, который имеет соответствующую квалификацию и держит руку на пульсе последних достижений в этой области. Это мне повезло, я встретил в одном из частных минских центров доктора Шавлова. А теперь уже я могу рекомендовать этого специалиста другим. Но в стране каждый год, согласно статистике, заражается несколько тысяч человек! Такой информации недостаточно.

– Сергей, как думаете, смогут ли молодые люди, которые пытаются доказать, что их заразили гепатитом в медучреждениях, добиться успеха и получить компенсацию?

– Думаю, что нет. Я даже в этом уверен. Потому что процедура доказательства очень сложная. Если бы у них накануне операции взяли анализ крови на гепатит и она была чистая, а после операции выяснилось, что они инфицированы, – тогда да, можно было бы попробовать. А если ребята через полгода или год, как в моей ситуации, узнали, что у них гепатит, вряд ли. За это время они могли сделать маникюр и заразиться там. И на этом, думаю, будет настаивать вторая сторона. И ведь не опровергнешь.

Нигде в цивилизованном мире не требуется доказательств, что человек не по своей вине заразился гепатитом С. Его просто лечат! Потому что это проблема не людей, а проблема страны, в которой распространяется этот вирус. А если закрывать глаза на проблему, не лечить уже заразившихся, то возможность передачи вируса среди населения повышается в разы.

– За границей пациентов, инфицированных гепатитом С, лечат бесплатно?

– По-разному. Есть страны, например Израиль, где государство почти полностью оплачивает лечение. Где-то государство берет на себя 75% стоимости лечения. В США и странах Западной Европы гепатит С лечат по обязательной медицинской страховке. В Италии, например, всех иностранных студентов бесплатно лечат от гепатита С. Даже такие бедные страны, как Индия и Египет, нашли возможность не закрывать глаза на эпидемию гепатита С у себя в стране и вплотную занялись решением этой проблемы.

И только у нас больные оставлены один на один со своей болезнью. И это в стране, где средняя зарплата составляет 350 долларов!

Мария ЭЙСМОНТ.

ЁСЦЬ ПЫТАННЕ!

Дзе цяпер Данат?

З часу здарэння, якое адбылося ў сталічнай гімназіі №74, прайшло ўжо два тыдні. Як ідзе следства над дзевяцікласнікам Данатам Скакуном, якога абвінавачваюць у нападзе на настаўніцу Валянціну Губарэвіч? Дзе ўвесь гэты час знаходзіцца Данат?

Як заявіла "Народнай Волі" **Юлія Ганчарова**, намеснік начальніка аддзела інфармацыі і сувязі з грамадскасцю цэнтральнага апарату Следчага камітэта, пакуль ніякай новай інфармацыі няма. "*Сачыце за нашым сайтам,* – адзначыла Ганчарова. – *Гэта справа – рэзанансная, ёю шмат цікавяцца. Таму інфармаваць прэсу пра ўсе навіны – у нашых інтарэсах*".

Карэспандэнт "Народнай Волі" пацікавіўся ў Юліі Ганчаровай, дзе цяпер знаходзіцца Данат: у СІЗА або адпушчаны пад падпіску аб нявыездзе? Як патлумачыла Ганчарова, зараз ідзе комплексная судовая псіхолага-псіхіятрычная экспертыза. "*Следства чакае яе вынікаў,* – адзначыла Юлія. – *Экспертыза павінна паказаць, ці ўсведамляў хлопец свае дзеянні і небяспеку свайго ўчынку*". Але дзе праводзіцца такая працэдура? У адказе Следчага камітэта няма канкрэтыкі: "*У спецыяльнай установе, дзе праводзяцца экспертызы*".

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

СІТУАЦЫЯ

Ялінка Салаўёва будзе не адна?

З новага навучальнага года ў Магілёве, магчыма, у чатыры разы паболее школьнікаў, якія будуць вучыцца на роднай мове. Нядаўна мясцовыя чыноўнікі ад адукацыі правялі "круглы стол", дзе галоўным пытаннем было якраз пашырэнне беларускай мовы ў навучальных установах. Удзел у мерапрыемстве ўзялі дырэктары магілёўскіх школ, прадстаўнікі выканкама, а таксама бацькі, зацікаўленыя ў навучанні сваіх дзяцей па-беларуску. Адным з тых, хто прысутнічаў на "круглым стале", быў бацька **Ялінкі Салаўёвай,** якая пакуль авалодвае ведамі на беларускай мове адна ў горадзе. Сваімі ўражаннямі ад убачанага і пачутага ён падзяліўся з карэспандэнтам "Народнай Волі".

– *Па-першае, не магу не звярнуць увагу на тое, што мерапрыемства, прысвечанае пашырэнню беларускай мовы, прайшло пераважна на рускай мове,* – гаворыць **Зміцер Салаўёў**. – *Па-другое, на сённяшні дзень толькі тры сям'і гатовы аддаць сваіх дзяцей у клас з беларускамоўнай формай навучання. У выніку абмеркавання прыйшлі да наступнага: з новага навучальнага года класы з беларускай формай навучання будуць набірацца ў дзвюх школах – у 34-й, якая знаходзіцца ў магілёўскім Задняпроўі, і ў 1-й – у цэнтры горада, там, дзе вучыцца мая дачка. Адзінае, што мяне бянтэжыць, гэта фармат, па якім гэтыя класы будуць набірацца. На прыкладзе сваёй дачкі скажу: яна вучыцца адна, усе прадметы, акрамя рускай мовы, літаратуры і замежных моў, выкладаюцца па-беларуску, а пры новым наборы хочуць зрабіць так, каб асобнага класа ў прамым разуменні гэтага слова не было.*

– Што вы маеце на ўвазе?

– *Проста ў класе будзе беларускамоўная падгрупа. На прадметах, дзе не патрабуецца родная мова, вучні з гэтай падгрупы будуць знаходзіцца разам з усімі, а на іншых уроках клас будуць дзяліць. Атрымліваецца, што клас будзе не цалкам беларускамоўным.*

Пра пашырэнне ў горадзе беларускамоўнай формы навучання, будуць распавядаць бацькам пры падачы дакументаў дырэктары школ. Яшчэ абвесткі будуць на сайце раённага аддзела адукацыі, але хто той сайт глядзіць? Мы паспрабуем данесці гэтую інфармацыю да бацькоў з дапамогай магілёўскай суполкі ГА «Таварыства беларускай мовы» і размяшчэннем адпаведных абвестак у горадзе.

…Што называецца, дажыліся, дакаціліся! Беларускую мову ў Беларусі патрэбна папулярызаваць. У той час, калі гарады і мястэчкі краіны завешаны афішамі пра канцэрты расійскіх поп-зорак, якія патрэбы ў папулярызацыі не маюць, амаль чатырохсоттысячны Магілёў не можа набраць хоць бы адзін паўнавартасны клас з беларускамоўнай формай навучання.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

ПАСЛЯ ЗДАРЭННЯ

5 выпадкаў несур'ёзных ускладненняў

Працягваецца расследаванне прычын смерці шасцігадовай дзяўчынкі ў паліклініцы №1 Гродна.

Сваю інфармацыю прадаставіла фармацэўтычная кампанія GlaxoSmithKline – вытворца вакцыны «Прыарыкс», пасля ўвядзення якой дзяўчынка раптоўна сканала прама на вачах у маці.

«За перыяд прымянення вакцыны ў Рэспубліцы Беларусь, пачынаючы з 2012 года, у кампанію паступіла пяць справаздач пра непажаданыя з'явы», – сказалі ў GlaxoSmithKline.

Там таксама паведамілі, што ўсе зарэгістраваныя пабочныя рэакцыі адпавядалі пабочным рэакцыям, пералічаным у інструкцыі па медыцынскім ужыванні вакцыны, і характарызаваліся як несур'ёзныя, лакальныя.

ЦЫТАТА ДНЯ

«100 мільёнаў долараў насельніцтва дастае з-пад матраца і траціць на бягучае спажыванне»

– Пры істотным зніжэнні даходаў насельніцтва захоўвае сваю звычку да спажывання, – *заявіў начальнік галоўнага ўпраўлення манетарнай палітыкі і эканамічнага аналізу Нацбанка Беларусі **Дзмітрый Мурын.*** – Працягваецца скарачэнне аб'ёму валютных дэпазітаў насельніцтва і павялічваецца памер замежнай валюты, якую насельніцтва прадае. Сярэднямесячны адток валютных укладаў – 100 мільёнаў долараў, а продаж – 200 мільёнаў долараў. Такім чынам, яшчэ 100 мільёнаў долараў насельніцтва дастае, як у нас кажуць, з-пад матраца і траціць на бягучае спажыванне.

ВОЗВРАЩАЯСЬ К НАПЕЧАТАННОМУ

Самые прибыльные и самые убыточные

24 мая в "Народной Воле" была опубликована таблица 20 самых прибыльных и самых убыточных компаний Беларуси. Цифры в ней приводятся в **миллионах** долларов, но, к сожалению, это не было указано в шапке таблицы.

Приносим свои извинения читателям и публикуем этот материал еще раз.

Самые прибыльные		Самые убыточные	
Компания	Прибыль (в млн долларов)	Компания	Убыток (в млн долларов)
Беларуськалий	709,8	Белорусский металлургический завод	-165,4
Газпром трансгаз Беларусь	310,6	Гомсельмаш	-121,2
Мозырский НПЗ	220,8	Брестэнерго	-118,7
Банк развития	112,2	Светлогорский целлюлозно-картонный комбинат	-62,0
Приорбанк	71,5	МАЗ	-61,2
Белгазпромбанк	64,5	МТЗ	-55,6
Беларусбанк	63,3	Атлант	-35,6
Витебскэнерго	46,0	Гомельский завод литья и нормалей (ЗЛиН)	-35,4
Гомельтранснефть Дружба	41,9	Кричевцементношифер	-30,8
Гомельэнерго	38,8	Гомельстекло	-29,8
Пеленг	35,9	Борисовский мясокомбинат	-29,4
Банк БелВЭБ	34,2	Белорусский цементный завод	-20,8
Конте Спа	26,7	Лидский молочно-консервный комбинат	-17,5
Белагропромбанк	26,6	Гродноэнерго	-17,1
558 Авиационный ремонтный завод	25,6	Слуцкий мясокомбинат	-17,0
Пинский комбинат хлебопродуктов	25,1	Слуцкий сыродельный комбинат	-16,3
Гродненская табачная фабрика "Неман"	24,3	Агрокомбинат "Скидельский"	-16,2
Евроторг	23,7	Красносельскстройматериалы	-15,7
Агрокомбинат "Дзержинский"	23,4	Молодечненский молочный комбинат	-15,1
Промагролизинг	19,8	Здравушка-милк	-14,8

РАКІРОЎКА

Беларускі «Чаркізон» пабудуе былы генерал-маёр КДБ

У Аршанскім раёне пачалося будаўніцтва комплексу «Балбасава».

Указ пра стварэнне першага ў Беларусі буйнога мультымадальнага прамыслова-лагістычнага цэнтра **Аляксандр Лукашэнка** падпісаў яшчэ ў ліпені 2015 года. Гаворка ідзе пра буйны партал па перапрацоўцы сыравіны, перавалцы грузаў, кароткатэрміновага і доўгатэрміновага захоўвання тавараў, які павінен размясціцца ў невялікім пасёлку Балбасава на Аршанчыне. Яго насельніцтва складае 3,5 тысячы чалавек. Цікава, што на тэрыторыі Балбасава знаходзіцца Аршанскі авіярамонтны завод.

Як сцвярджаюць чыноўнікі, новы цэнтр мусіць стаць сучасным аналагам знакамітага маскоўскага Чаркізаўскага рынку (дзе беларусы часта набываюць тавары без сертыфікатаў). Мяркуецца, што адсутнасць пасрэднікаў пры закупцы тавараў дапаможа знізіць кошт імпарту. "Балбасава" павінна было стаць адным з элементаў транспартнага калідора Кітай–Еўропа.

На дадзены момант будаўнікі высякаюць лес і рыхтуюць пляцоўку на 16 гектараў. Да 2018 года ў Балбасаве павінен з'явіцца склад часовага захоўвання на 10 тысяч кв. метраў, а таксама стаянка для грузовых машын на 230 месцаў. У больш далёкай перспектыве – бетаніраванне 13 кіламетраў пад'язной дарогі да трасы М1. Мяркуецца, што комплекс будзе здадзены да 31 снежня 2023 года.

Цікава, што кіраўніком праекта "Балбасава" з'яўляецца генерал-маёр **Васіль Дземянцей**. У першую чаргу ён вядомы сваім сваяком. Яго бацька Іван з'яўляўся стрыечным братам **Мікалая Дземянцея**, які ўзначальваў Вярхоўны Савет 12-га склікання да **Станіслава Шушкевіча**. Але Васіль Дземянцей сам дасягнуў высокіх пасад. У 2005–2007 гадах ён з'яўляўся першым намеснікам старшыні КДБ: якраз у той час, калі Камітэт узначальваў **Сцяпан Сухарэнка**. Разам яны і сышлі ў адстаўку. Але калі Сухарэнка адправіўся ў дыпламатычную ссылку (паслом у Арменію), дык Дзямянцей неўзабаве перасеў на пасаду намесніка старшыні Дзяржаўнага мытнага камітэта. У 2011-м ён узначаліў Гродзенскую рэгіянальную мытню.

Васіль Дземянцей (злева) і старшыня Аршанскага райвыканкама Мікалай Лісоўскі.

Напрыканцы красавіка 2016-га яго змяніў прафесійны мытнік **Андрэй Кавальчук**. А 62-гадовы Дземянцей, бачыце, атрымаў новае прызначэнне.

Вадзім БРОННІКАЎ.

Фота vitvesti.by

ТРАГЕДЫЯ

Учора на гродзенскім прадпрыемстве «Гродна Азот» загінулі два рабочыя. Яшчэ двое – у рэанімацыі

Аварыя адбылася каля 12.45 у цэху аднаўлення едкага натра. Згодна з папярэднімі звесткамі, пры правядзенні агнявых работ іскра трапіла на гідраксіламінсульфат, у выніку чаго смяротнае атручэнне парамі атрымалі двое рабочых. Яшчэ двое былі шпіталізаваны.

Паводле некаторай інфармацыі, загінуўшым – 35 і 28 гадоў. Яны – плітачнікі-абліцоўшчыкі. Адзін са сведкаў паведаміў, што ахвяры, мяркуючы, наогул не мелі ніякага дачынення да вытворчасці. Хлопцы клалі плітку, а побач вяліся работы з агнём, адбыўся выбух. Адзін з загінуўшых разбіўся, быццам бы скочыўшы з акна будынка, другога знайшлі каля акна.

"На прадпрыемстве не было пажару, а адбывалася тленне гідраксіламінсульфату, – распавяла "Народнай Волі" прэс-сакратар абласнога ўпраўлення МНС **Наталля Жыўлеўская.** – *Пайшлі пары, якімі рабочыя і атруціліся. Нашы службы на працягу гадзіны завяршылі ўсе работы па ліквідацыі аварыі. На месцы працавалі 16 адзінак тэхнікі. Адначасова адбывалася ахалоджванне канструкцый цэха і аднаўленне едкага натра".*

Двух пацярпелых адвезлі ў Гродзенскую бальніцу хуткай дапамогі.

"Абодва ў рэанімацыі, – паведаміў мне галоўны ўрач бальніцы **Сяргей Лазарэвіч.** – *Больш дадаць асабліва няма чаго. У іх цяжкі стан, але робім усё магчымае, каб выратаваць людзей…"*

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

Народная Воля http://www.nv-online.info 7 ЧЭРВЕНЯ 2016 г.

ЗА ЧАШЕЧКОЙ КОФЕ С МАРИНОЙ КОКТЫШ

Людмила БРЖОЗОВСКАЯ:

«Самое большое неудобство возраста – это очки на носу»

В конце прошлой недели легенда белорусского балета, народная артистка Людмила Бржозовская отметила 70-летний юбилей. Договориться на интервью с ней по-прежнему непросто: у Бржозовской практически нет свободного времени, все дни она проводит в театре – «лепит» звезд. Я не стала задавать Людмиле Генриховне вопросы об искусстве и новых премьерах – ее ими просто уже замучили! Мы поговорили просто о жизни. О любви, о мужчинах и немного – о театральном закулисье.

Страсти на пуантах

– Людмила Генриховна, а вы все такая же тоненькая и изящная! Только глаза немного усталые…

– Как я устала за эти годы – не передать словами! У меня много интересной работы, но и переживаний хватает. В последнее время у наших артистов немало травм. Кто-то перенес вторую операцию на колене, кто-то поломался. Марина Вежновец почти год восстанавливалась после травмы, думала, что в балет больше не вернется. Но она молодец – и школу свою создала, и в балет вернулась. Яна Штангей только стала ведущей балериной и тоже травму получила.

– А почему столько травм? Вроде бы опытные все артисты, звезды!

– Не привыкли ноги к покату, вот и ломаются на простых движениях. Раньше ведь у нас была ровная сцена, все на ней учились танцевать. А сейчас с сильным наклоном, – мне кажется, даже больше, чем в Большом театре в Москве. Это целое поколение должно поменяться, чтобы привыкнуть!

Балерины сходятся с мужьями и расходятся – и это тоже все на мою бедную голову! Переживаю вместе с ними, а что делать?..

– Вам эти чувства хорошо знакомы, вы ведь тоже в самом расцвете карьеры пережили развод со своим партнером по сцене Юрием Трояном…

– Конечно, сложно было. Если бы он изменил мне, это можно было бы простить. Но ведь он бросил маленького ребенка, а это уже предательство…

– А сейчас как складываются ваши отношения? Вы ведь в одном театре работаете, каждый день видитесь. Не вспоминаете прошлое?

– Мы нормально общаемся. Он для меня как будто перевернулся. Отношусь к нему как к дальнему родственнику. А когда он спектакли ставит, искренне ему помогаю.

– А балет и женское счастье – совместимые понятия?

– Конечно! Многие создают семьи со своими партнерами. Это театральные, хорошие семьи. Бывают, конечно, исключения, но некоторым везет.

– А почему вы после Трояна больше не вышли замуж?

– Наверное, просто не успеваю в жизни сделать все, что надо. Очень много времени отнимает театр. Да и по дому дел хватает. Вот сейчас ремонт на кухне буду делать. На дачу провели газ, теперь нужно воду в дом проводить. На все это нужно время. И на личную жизнь его, как правило, не остается.

– Когда-то Майя Плисецкая говорила: Щедрин дарил мне не бриллианты, а балеты. А Троян дарил вам свои балеты?

– Ну он ведь не Щедрин! Зато Троян подарил мне сына. А это дороже и балетов, и бриллиантов.

– Интересно, а как вы реагируете, когда про худрука балета пишут, что у него нет таланта, что многие его спектакли – посредственные.

– При Валентине Елизарьеве Троян делал все то же самое, что нужно делать главному балетмейстеру. Он многому научился у Елизарьева. И мы с ним много поездили по миру, видели немало отличных постановок. Безусловно, не каждый, кто хочет ставить спектакли, может это делать. Но у Трояна получается. Он, как сейчас говорит молодежь, не облажался. И мне за него не стыдно. Кстати, у него в спектаклях красиво получаются дуэты.

– А вы сами никогда не хотели поставить балет?

– Я не балетмейстер.

По молодости снялась в кино. Это был очень интересный опыт для меня. Потом еще целый год мечтала хоть о какой-нибудь маленькой роли в кино! А недавно мне москвичи предложили сняться в фильме про Маяковского – сыграть Лилю Брик. Но я отказалась.

– Почему?!

– Знаете, уже годы не те. И кино – это ведь не балет, где я все знаю. Поэтому отказалась. Я себя сейчас очень комфортно чувствую со своими девочками. Стараюсь передать им все, что знаю и чему учили меня мои замечательные педагоги.

– Знаю, что вы пропадаете в театре с утра до вечера…

– Приходят новые балерины, смотришь на них – и хочется делать из них звезд. Очень хорошая балерина Яна Штангей. Талантливая, одухотворенная, с ней легко работать – мне кажется, что мы с ней на одной творческой волне. Рада, что многие мои артисты восстановились после травм и снова начали работать. Я смотрю, как они танцуют, и счастлива!

Смотрю в зеркало…

– Людмила Генриховна, (разговор состоялся незадолго до юбилея. – *Ред.*) **а как вы готовитесь к юбилею?**

– Да никак! Я об этом даже не думаю.

Своих родственников и близких приглашу на спектакль. А в театре устроим небольшие и ни к чему не обязывающие посиделки с чаем и тортом – у нас есть такая традиция.

– Вы в ладу с собственным возрастом?

– Страшновато как-то эту цифру произносить – семьдесят… Но я стараюсь себя поддерживать. Иногда занимаюсь дыхательной гимнастикой по Бутейко. Стараюсь по мере возможности пешком ходить. С едой аккуратно себя веду: много не ем, чтобы не было нагрузок на связки и сердце. Ем часто, но понемногу. Желание поесть обычно приходит, когда сидишь дома. Поэтому лучше находить себе какое-то занятие. Когда ты все время занят – это хорошо.

– Не секрет, что многие женщины болезненно относятся к своему возрасту. Смотря в зеркало, видят, что меняются, и впадают в депрессию. Как вы относитесь к своим морщинам?

– Знаете, иной раз смотрю на себя в зеркало и думаю: ну вот здесь нужно немного подтянуть, и вот здесь еще. Натяну лицо и понимаю, что тогда рот растягивается. Поэтому лучше останусь такой, какая есть. (*Смеется.*)

Когда вижу, как мои ученики танцуют, в меня вливается такая радость и счастье, как будто сама на сцену выхожу. И молодею, понимая, что я еще что-то могу. Мне Мариночка Вежновец всегда говорит: «Людмила Генриховна, садитесь в зал и получайте удовольствие!»

Яблоневый лес

– Про вас говорят: легенда, великая…

– Для меня величие – это когда делаешь шаг на сцену и всё, что у тебя есть внутри, отдаешь людям. И делаешь это настолько искренне, что люди запоминают тебя на долгие годы. Это очень приятно. Но я никогда не умела пользоваться своей известностью. Привыкла просто работать. Лепить балерин и танцовщиков. Зажигать звезды. Мне это очень нравится. Для меня это большое счастье.

– Знаю, что вы любите рисовать…

– Да, но прекрасно понимаю, что я рисующая балерина, а не художник. У меня есть акварельки по «Жизели». Есть некоторые моменты из спектаклей, которые мне хотелось бы запечатлеть именно при помощи красок. Трояна раньше рисовала – первые годы после развода мне очень хотелось взяться за краски.

Вообще, у меня много разных желаний. Иногда хочется ту же дыхательную гимнастику по Бутейко сделать доступной и понятной для людей. Нужно просто знать, как правильно гулять и как правильно дышать, чтобы продлить свою жизнь.

Хотелось бы дачу сделать, чтобы можно было там даже зимой жить.

– Вы там садите что-то?

– Само все растет! У нас четыре сосны на участке, березы, яблоневый лес. Сирень, жасмин, виноград…

– А картошка, огурцы, помидоры?

– Этого ничего нет. Когда только получили эти участки, все сажали и смотрели, у кого крупнее помидоры. Конечно, когда там сидишь, хочется, чтобы что-то было. А когда с утра до вечера в театре – тебе не до помидоров.

– Дача же у вас недалеко, в Острошицком Городке?

– Да. Когда как-то опаздывала на репетицию в театр, за 15 минут до театра на машине долетела!

– Вы сами за рулем?

– Сын водит, но я тоже хочу снова сесть за руль, чтобы ни от кого не зависеть. Наверное, все-таки куплю себе маленькую машину – сейчас авто подешевели.

– Так, может, вам на юбилей подарят?

– Пока таких желающих нет (*смеется*). Вообще, когда человеку что-то нужно, оно само приходит.

А что касается юбилея, то, честно говоря, скорей бы он уже прошел. Такая суета, волнения… Конечно, 70 – это уже немало. Но, с другой стороны, мой папа жил до 95, может, и мне еще приличный кусок жизни остался.

Провожая меня, Людмила Генриховна взяла со стола очки, чтобы посмотреть свое расписание на завтра.

– Самое большое неудобство возраста – это очки на носу, – *серьезно сказала она, улыбнувшись одними глазами.*

ШТРИХИ К ПОРТРЕТУ

Завоевать расположение Бржозовской пытались многие мужчины. Но она вышла замуж за журналиста. А затем – за своего партнера по сцене, народного артиста и просто красавца Юрия Трояна, который теперь руководит в театре балетной труппой.

«У нас с Трояном был союз и семейный, и творческий, – говорит балерина. – *Мы отлично понимали друг друга, были вместе на сцене и в жизни 19 лет...»*

А потом они расстались. Троян увлекся другой женщиной, и Бржозовская осталась одна с маленьким сыном.

С первым мужем, журналистом Александром Карелиным, Бржозовская прожила недолго.

Пресса не раз писала: *"Когда Бржозовская только-только появилась на балетной сцене, девчонки спорили, кто красивее – Одри Хепберн или она".* Критики утверждали, что Людмила Бржозовская – единственная балерина, которой смотрят не на ноги, а на глаза. Глаза и сейчас у Людмила Генриховны такие выразительные, что даже и не удивительно, что у нее было море поклонников…

«Еще я всегда хвастаюсь, что однажды мне сделал подарок сам Франко Дзеффирелли! – говорит она. – *Правда, я только потом узнала, что это был именно он. Нас с Трояном тогда от Москвы послали в Рим. После концерта нам сказали, что мы приглашены в ложу к президенту Италии господину Пертини. И я стояла в своем черном вечернем платье и ждала Трояна. И вдруг ко мне подходит мужчина и дарит два флакона духов. Говорит: "Это вам и вашему Адаму" (мы танцевали адажио из "Сотворения мира"). Я сочла, что это обслуживающий персонал и что такие презенты дарят всем. То, что это был известный режиссер, я поняла, когда моя одевальщица, глядя вслед уходящему мужчине в смокинге, начала кричать и размахивать руками: "Франко Дзеффирелли! Франко Дзеффирелли!" И я подумала: Боже мой, почему я не знала его в лицо? Ведь в ответ могла сказать ему какие-то комплименты, я хорошо знала его фильмы...»*

Из личного дела

Людмила Бржозовская родилась 4 июня 1946 года в Минске в семье белорусского художника-живописца Генриха Бржозовского. Они жили недалеко от театра оперы и балета. *«Однажды возле Большого театра мы с подружками увидели огромную очередь: шел отбор детей в хореографическое училище*, – вспоминает известная балерина. – *Я вернулась домой и сама предложила маме: «Может, и мы туда сходим?..» Так волею судьбы оказалась в театре»*.

С 1966 года Людмила Бржозовская работала артисткой балета Государственного академического Большого театра оперы и балета Белорусской ССР. Первой ее серьезной работой на сцене театра стала партия Сольвейг в балете «Пер Гюнт» (1967 год).

Таланту белорусской балерины рукоплескали во многих странах мира.

В 29 лет она получила звание народной артистки.

В 1987 году закончила Минский институт культуры.

Сегодня Людмила Генриховна работает педагогом-репетитором Национального академического Большого театра оперы и балета. Среди ее учениц немало звездных балерин – Ольга Гайко, Людмила Кудрявцева, Марина Вежновец, Людмила Хитрова.

Увлекается изобразительным искусством: пишет пейзажи, букеты цветов. Также рисует на тему балета, карандашом. Кроме своих работ, работ отца и сестры в ее доме – картины признанных художников, например, два портрета Людмилы Генриховны, которые выполнил Борис Заборов. В Национальном художественном музее есть парадный портрет балерины Бржозовской кисти Александра Шестакова.

«Моя жизнь была очень интересной, – говорит балерина. – *Когда танцевала, думала, что моих чувств и эмоций на три жизни хватило бы!..»*

ПАМЯЦЬ

Тут усё прасякнута духам Васіля Быкава…

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Побач – сталовая. Уздоўж драўлянага стала стаяць 12 крэслаў ручной работы. Іх, як і буфет, вырабіў сябра Быкава – паэт Ганад Чарказян.

Тут жа знаходзіцца падарунак Генадзя Бураўкіна – набор посуду для чайнай цырымоніі, а таксама пара драўляных бочачак з "сакрэтам": унутры іх захаваліся наборы кілішкаў, якія Быкаў даставаў, калі частаваў гасцей.

На сценах у сталовай – карціны: вось эскіз да экранізацыі "Знака бяды", вось віды Бахчысарая, вось карціна, падораная Быкаву Уладзімірам Караткевічам…

Васіль Быкаў і сам нядрэнна маляваў – каля двух гадоў ён вучыўся ў Віцебскай мастацкай вучэльні, той самай, дзе і Марк Шагал. Акрамя пісьмовых нататнікаў Быкаў вёў і "маляўнічыя запісы". Вядома пра некалькі дзясяткаў такіх блакнотаў. Свае малюнкі Быкаў пакінуў нашчадкам у тым ліку і на сценах дачнай кухні. Тут усё тэматычна – на малюнках садавіна-гародніна.

«Момант пазору»

З кухні ёсць выхад у гараж. Васіль Быкаў, як вядома, быў апантаны аўтааматар. Пры жыцці ў пісьменніка былі тры асабістыя аўто. Апошняй яго машынай стала "Волга", якую пісьменнік набыў пры пераездзе ў Мінск пасля працяглага перыяду жыцця ў Гродне. Праўда, яе ў дачным гаражы няма – зараз машына знаходзіцца ва ўласнасці сына пісьменніка.

У гаражы захавалася працоўнае абсталяванне і невялічкі трохколавы ровар Ірыны Міхайлаўны Быкавай – удавы Васіля Уладзіміравіча. Як прызнавалася супрацоўнікам музея сама Ірына Быкава, *"лішняе кола ў ровары з'явілася таму, што ёй ніяк не ўдавалася навучыцца ездзіць на двухколавым аналагу".*

На паліцах у гаражы – літаратура на аўтамабільную тэматыку. Быкаў не толькі любіў машыны, але і добра разбіраўся ў іх, мог адрамантаваць. Пра гэта сведчыў **Віктар Казько**, які так характарызаваў Васіля Уладзіміравіча: *"Ён быў ледзьве не адзіным у нашым творчым саюзе, які ведаў, што ў машыны не толькі колы круцяцца, але нешта і пад капотам у яе ёсць".*

Тут жа замалёўкі пісьменніка на аўтамабільную тэматыку. Адна з іх прысвечана выпадку, калі Васіль Уладзіміравіч быў аштрафаваны даішнікамі. Здольны да самаіроніі Быкаў суправадзіў малюнак красамоўным і кароткім подпісам: "Момант пазору".

На сцяне ў гаражы Быкава вісіць сапраўды ўнікальная карта, распрацаваная супрацоўнікамі музея сумесна з РУП "Белкартаграфія". Тут адзначаны ўсе жыццёвыя дарогі Васіля Уладзіміравіча, дакладней геаграфічныя кропкі, дзе яму ўдалося пабываць. Геаграфія ўражвае: ад Нью-Ёрка і Гаваны да Курыльскіх выспаў, дзе пісьменнік служыў.

«Ніводнага мастацкага твора Быкаў тут не напісаў…»

Па пакручастай драўлянай лесвіцы трапляем у святая святых быкаўскага дома – на другі паверх, дзе месцяцца асабістыя пакоі Васіля Уладзіміравіча і Ірыны Міхайлаўны. Як распавядаюць супрацоўнікі музея, сюды пры жыцці пісьменніка маглі трапіць толькі родныя і вельмі блізкія людзі.

Тут, на балюстрадзе, знаходзіцца вітрына з рукапісамі, архіўнымі здымкамі і фотаздымкамі Васіля Уладзіміравіча. Ёсць і ўласнаручныя карэктарскія праўкі пісьменніка, унесеныя ў такія знакавыя творы, як "Жураўліны крык", "Знак бяды" і "Мёртвым не баліць".

Побач жа на паліцы творы Васіля Быкава, выдадзеныя на розных мовах пасля смерці народнага пісьменнака, – у музеі прадстаўлены кнігі на ўкраінскай, рускай, польскай і нямецкай мовах.

Адзін з двух пакояў на другім паверсе – працоўны кабінет Васіля Быкава. Абстаноўка даволі аскетычная: звычайны стол, на якім стаіць электрычная лямпа, просценькае крэсла і пішучая машынка пісьменніка.

"Гэты кабінет прынята пафасна называць "працоўным кабінетам Быкава", – працягвае аповед Анастасія Смірнова. – *Хаця мала хто ведае, што ніводнага мастацкага твора на гэтай дачы Васіль Уладзіміравіч не напісаў. У той жа "Доўгай дарозе дадому" Быкаў згадваў, што, будуючы дачу, думаў, што будзе сядзець у сваім цесным куточку на другім паверсе і, гледзячы на бярозы, пісаць. Але не пісалася тут Быкаву. Многае яму перашкаджала – брэх сабак, шум ад дарогі, лямант суседзяў… Адзінае, што пісаў Быкаў на лецішчы, – гэта публіцыстыка. Дакладна вядома, што 26 красавіка 1986 года – у дзень аварыі на Чарнобыльскай атамнай электрастанцыі, Васіль Уладзіміравіч быў у Ждановічах і замест таго, каб паліваць ружы, пісаў артыкул, прысвечаны перабудове".*

Праз сцяну ад кабінета Быкава – пакой ягонай жонкі. Вядома, што Ірына Быкава ў свой час працавала ў журналістыцы, таму ў інтэр'еры яе пакоя знайшлося месца магнітафону савецкіх часоў, які выконваў ролю дыктафона. Тут жа на сценах – малюнкі Васіля Уладзіміравіча, прысвечаныя працы жонцы на дачы і азеляненню прылеглай да будынка тэрыторыі.

Дача Васіля Быкава, нягледзячы на сваю ўтульнасць, атрымалася "халоднай" – пісьменніку, які пакутаваў на астму, бракавала цяпла. І таму ў 1989 годзе не без дапамогі таго ж Ганада Чарказяна былі прабіты дадатковыя дзверы з пакоя Ірыны Міхайлаўны і створана прасторная светлая і цёплая мансарда. Гэта апошні пункт экскурсіі па музеі-дачы пісьменніка.

Замест даведкі

Музей-дача Васіля Быкава працуе з 12 да 18 гадзін з серады па нядзелю. Кошт экскурсіі 45 тысяч рублёў. Працягласць – 30–40 хвілін.

Але, паважаныя чытачы, вы зможаце трапіць у госці да Васіля Быкава абсалютна бясплатна 19 і 22 чэрвеня – у дзень нараджэння і дзень смерці пісьменніка.

Як распавялі ў музеі, 19 чэрвеня для наведвальнікаў будзе падрыхтаваны "квэст" на тэму творчасці Васіля Уладзіміравіча. Дарэчы, адным з заданняў будзе і такое: знайсці лецішча пісьменніка.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

ЧУЛІ?

Аляксандр Лукашэнка адмяніў уласны дэкрэт

Гэта знакаміты дэкрэт №9 «Аб дадатковых мерах па развіцці дрэваапрацоўчай прамысловасці», які не крытыкаваў толькі лянівы і са з'яўленнем якога сталі казаць пра вяртанне ў Беларусі прыгоннага права. Ён быў падпісаны Аляксандрам Лукашэнкам 7 снежня 2012 года.

Як вядома, дакумент забараняў звальняцца работнікам прадпрыемстваў дрэваапрацоўкі да канца рэалізацыі інвестыцыйных праектаў. Калі ж работнікі парушалі свае працоўныя абавязкі, дык павінны былі пакрыць грашовыя выплаты, якія налічваліся ім дадаткова да зарплаты. Сітуацыя даходзіла да абсурду, таму што атрымлівалася так: калі, напрыклад, работнік добрасумленна адпрацаваў на прадпрыемстве дрэваапрацоўкі 3 гады і здзейсніў прагул, наймальнік мог яго звольніць, але, зыходзячы з дэкрэта №9, работнік абавязаны быў вярнуць усю суму штомесячных выплат за трохгадовы перыяд. Сума магла скласці каля 7000 долараў ЗША ў эквіваленце.

Пад дзеянне дэкрэта падпадалі «Барысаўдрэў», «Віцебскдрэў», «Гомельдрэў», «Івацэвічдрэў», «Мастоўдрэў», «Рэчыцадрэў», «ФанДАК», «Магілёўдрэў» і Мазырскі дрэваапрацоўчы камбінат.

Беларускі Хельсінкскі камітэт выступіў з прававым аналізам дадзенага дэкрэта. Юрысты заявілі, што дэкрэт парушае нормы Канстытуцыі. БХК звярнуўся ў Вярхоўны суд, Вышэйшы Гаспадарчы суд, Савет міністраў, абедзве палаты парламента, з тым каб гэтыя суб'екты (а толькі яны маюць такое права) ініцыявалі ў Канстытуцыйным судзе праверку дэкрэта на адпаведнасць Канстытуцыі і міжнародна-прававым актам, ратыфікаваным Беларуссю.Але тады дэкрэт ніхто не адмяніў.

І раптам цяпер Аляксандр Лукашэнка выдаў указ №182, і сумнавядомы дэкрэт страціў сілу. Што здарылася? Паспяхова скончылася мадэрнізацыя?

Эксперты мяркуюць, што прычына іншая: адмена дэкрэта звязана з абмеркаваннем беларускага пытання на 105-й сесіі Міжнароднай канферэнцыі працы, якая праходзіць у Жэневе з 30 мая па 11 чэрвеня і на якую была запрошана беларуская дэлегацыя на чале з міністрам працы і сацыяльнай абароны Марыянай Шчоткінай. «*Уявіце сабе, што такое прэзідэнту Лукашэнку замахнуцца на ўласны дэкрэт,* – кажа старшыня Беларускага кангрэса дэмакратычных прафсаюзаў Аляксандр Ярашук. – *Але заляцанні з Еўропай працягваюцца. А Міжнародная арганізацыя працы па-ранейшаму вядзе прынцыповую палітыку ў ацэнцы сітуацыі з правамі працоўных і прафсаюзаў у Беларусі і імкнецца выкарыстоўваць любыя рычагі ціску, каб гэтыя правы хоць неяк аднаўляць».*

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

КАДРЫ

Блуканні па Расіі

Беларускі трэнер Віктар Ганчарэнка ўзначаліў расійскі футбольны клуб "Уфа".

Як стала вядома ўчора, працоўнае пагадненне разлічана на два гады з магчымасцю працягнення кантракта яшчэ на адзін сезон.

Нагадаем, папярэднім месцам працы беларускага спецыяліста быў ЦСКА, дзе Ганчарэнка ў якасці старшага трэнера заваяваў у гэтым сезоне разам з армейскай камандай залатыя медалі чэмпіянату Расіі.

Раней Віктар Ганчарэнка трэніраваў барысаўскі БАТЭ, затым – краснадарскую "Кубань" і "Урал" з Екацярынбурга. Зараз на чарзе – ужо чацвёртая расійская каманда.

Як паведамілі ў ФК "Уфа", *"беларускага трэнера камандзе прадставяць 18 чэрвеня, калі футбалісты вярнуцца з кароткатэрміновага адпачынку".*

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ЖЫЦЦЁ ЯК ЯНО ЁСЦЬ

А ў якой групе вы?

Больш за палову беларусаў – 53,5% ад усяго насельніцтва – жывуць на прыбытку ў месяц 3,5 мільёна рублёў. Прыкладна чвэрць маюць 2,5 мільёна рублёў. Такія апошнія дадзеныя Белстата.

Паводле дадзеных статыстыкі, найбольш шматлікая група насельніцтва мае ад 2,5 да 3,5 мільёна (каля 30%). А прыбыткі 10% беларусаў перавышаюць 6 мільёнаў рублёў штомесяц.

Праверце, у якой групе знаходзіцеся вы.

Даходы беларусаў

(Сярэднедушавыя наяўныя рэсурсы)

Наяўныя рэсурсы, у рублях	Усяго па краіне, %
да 1 мільёна	3,4
ад 1,5 да 2 мільёнаў	7,5
ад 2 да 2,5 мільёна	12,2
ад 2,5 да 3 мільёнаў	15,6
ад 3 да 3,5 мільёна	14,8
ад 3,5 да 4 мільёнаў	12,1
ад 4 да 5 мільёнаў	15,3
ад 5 да 6 мільёнаў	8,2
больш за 6 мільёнаў рублёў	10

ЗА РУЛЁМ!

37 працэнтаў гадавых

Сёння ў Беларусі набыць машыну не праблема. Галоўнае, каб былі грошы. Калі на пакупку не хапае, можна аформіць крэдыт у банку. Але па-ранейшаму ўзяць там у доўг можна толькі пад высокі працэнт і звычайна не ўсю суму, а толькі 70–80 працэнтаў ад кошту аўто.

Сёння пазыку прапануюць 11 банкаў Беларусі. Некаторыя крэдытуюць толькі новую або наадварот – толькі машыну, якая была ва ўжытку. Самы папулярны спосаб забеспячэння крэдыту – залог на аўто, якое купляецца. Дадатковай умовай можа быць заключэнне дагавора абавязковага страхавання.

Максімальны тэрмін, на які прадастаўляецца крэдыт, – 7 гадоў, мінімальны – 12 месяцаў. Самая выгадная прапанова – у "БТА Банка": калі сума першапачатковага ўзносу не менш за 40% ад кошту аўто, пазыка прадастаўляецца пад 29,99%. Але часцей за ўсё банкі прапануюць крэдыт пад 32–37 працэнтаў гадавых.

Ігар ЗАЛЕСКІ.

РЭАЛІІ

Амаль 4 тысячы беларусаў прызналіся ў дармаедстве

Каб мець зніжку пры выплаце падатку

Да 31 мая беларусы маглі самастойна паведаміць у падатковую інспекцыю аб тым, што нідзе не працавалі ў мінулым годзе і не плацілі падаткі. У гэтым выпадку памер гадавога збору ім змяншалі на 10% – да 3 мільёнаў 240 тысяч рублёў.

У падатковую інспекцыю прыйшлі 3818 беларусаў. Выплаціць збор са зніжкай трэба не пазней за 1 ліпеня.

НАБАЛЕЛА!

Асфальт канчаецца перад вёскай

Добры дзень, паважаная рэдакцыя!

Звяртаюся да вас па просьбе жыхароў вёсак Максімаўка, Кліманты, Дубкі, Загорцы Маладзечанскага раёна, Пятрылава, Дзятлаўка, Забор'е, Жукаўка, Храмцова і Карпавічы Вілейскага раёна.

Сутнасць вось у чым. Перад вёскай Максімаўка канчаецца асфальт, пачынаецца пыльная, разбітая гравійка на сем кіламетраў, якая нагадвае пральную дошку. За вёскай Забор'е ў лесе асфальт пачынаецца зноў. Дарога ідзе на Мядзел, Полацк, вадзіцелі кажуць, што гэта самы кароткі шлях. З кожным годам машын становіцца ўсё больш, гравійка пыліць усё мацней. Аўтобус Мінск–Лоўцавічы, які хадзіў кожны дзень, адмянілі.

Пісалі мы пра нашу дарогу ў "Звязду", "Рэспубліку", на тэлебачанне. Прыязджала СТБ, паказалі рэпартаж са сходу вяскоўцаў – эфект нулявы.

4 ліпеня 2013 года дэлегацыя вяскоўцаў была на прыёме ў экс-"губернатара" Б.Батуры. На заяве Вольгі Ходзька (яна запісвалася на прыём) Батура напісаў грозную рэзалюцыю: забяспечыць два рэйсы аўтобуса ў дзень. "Асфальт – у перспектыве", – паабяцаў на развітанне высокі кіраўнік. Аўтобус пахадзіў тры дні – зламаўся і больш ездзіць не стаў. Пачала хадзіць маршрутка, таксама зламалася – і перастала.

Летам 2015 года я напісала па просьбе жыхароў ліст у Адміністрацыю Прэзідэнта. Пісьмо падпісалі 42 чалавекі. Вынік: 1 верасня 2015 года я атрымала адпіску з Мінскага аблвыканкама, якую падмахнуў С.Неўмяржыцкі. Сутнасць: людзей мала, асфальт "в ближайшее время не планируется". У адказе падтасоўка: вялікую вёску Карпавічы, куды па выхадных ідзе караван машын з Мінска і Маладзечна, апусцілі, затое ўставілі малалюдную Малыя Бакшты, якіх у пісьме не было.

У адказе гаворыцца, што ДАІ не мае прэтэнзій да якасці дарогі. А між тым на гэтым участку вельмі часта здараюцца аварыі. Летась з-за калдобін каля вёскі Дзятлаўка сутыкнуліся лоб у лоб два грузавікі – выклікалі даішнікаў. Колькі гадоў таму ля Загорцаў загінула ў аварыі жыхарка нашай вёскі Галіна Шэлянгоўская. Нядаўна ў гэтым жа месцы заляцелі ў кювет муж і жонка з вёскі Палянка. На шчасце, яны засталіся жыць, а машына рамонту не падлягае. У ДАІ яны не звярталіся.

І людзей у вёсцы становіцца болей, летам усе хаты занятыя. У Пятрылаве пабудаваны чатыры новыя дамы, тры дамы будуюцца ў Жукаўцы, ідзе будоўля ў Дзятлаўцы. Людзі плацяць вялікія грошы за ўчасткі, бо наш Хаценчыцкі сельсавет адносіцца да прыгараднай зоны Мінска, а даехаць да сваіх сядзіб па нармальнай дарозе не могуць. Я працую на лесагадавальніку, чатыры кіламетры еду на веласіпедзе – траса такая, што ехаць немагчыма.

Надаўна была ў Максімаўцы, там расказалі такую гісторыю: прыехалі сюды беларусы з Канады пакланіцца памяці выдатнага дзеяча Заходняй Беларусі, аўтара музыкі да "Зоркі Венеры" Сымона Рак-Міхайлоўскага. Нашы суайчыннікі былі ў Вязанцы, Радашковічах, завіталі ў родную вёску славутага беларуса, дзе яму ўсталяваны помнік. Дык вось, канадскія беларусы ніяк не маглі зразумець, чаму асфальт канчаецца перад вёскай, і зрабілі выснову: гэта ўсё знарок, каб у Максімаўку меней ездзілі, каб не ведалі беларусы сваіх выдатных дзеячаў, сваёй гісторыі. Сорамна было слухаць.

Хто нарэшце адкажа: чаму асфальт канчаецца перад вёскай і калі гэты здзек з людзей скончыцца?

Таццяна УЛАДЫКА.
Вёска Забор'е Вілейскага раёна.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Нарасхват аб'едкі з сацыяльнай сеткі

Белстат прызнаў, што большасць беларусаў эканоміць на ежы. Нават бульбы мы сталі купляць менш. А ў буйных гарадах з'явіўся "прадуктовы сэканд хэнд": у інтэрнэце прапаноўваюць падзяліцца недаедзенымі харчамі. Іх размятаюць за лічаныя хвіліны.

На носе юбілей у Глеба –
Праз тыдзень стукне пяцьдзясят.
Сяброў паззваць на свята трэба,
І тых сяброў у Глеба шмат.
Дый кожны з іх, бадай, з сабою
Яшчэ і жонку прывядзе.
Патрэбны ежа і напоі,
А Глебу іх набрацца дзе?
Ён не дзялок багаты нейкі,
А на заводзе інжынер.
І там яму, лічы, "капейкі"
У касе выдаюць цяпер.
З піtва што-кольвеч Глеб гатовы
На стол паставіць: як-ніяк,
Яму нядаўна цесць з Малдовы
Прывёз віна вялізны гляк.
Каб быў закускай стол багаты,
Не абгаворвалі сябры,
Патрэбны тры яго зарплаты
І жончыны таксама тры.
Няма, на жаль, у Глеба дачы,
Дзе вырас бы гурок які.
І выйсця ён ужо не бачыў.
Ну што ж, хай збэсцяць сябрукі
За тое, што закускі мала.
Што ўжо казаць пра іх кабет!
Ды выйсце жонка падказала,
Калі залезла ў інтэрнэт.
Яна няўзнак на нейкім сайце
Знайшла харчовы "сэканд хэнд":
"У нас прадукты набывайце,
Калі вы згаладалі ўшчэнт! –
Паслуга з сацыяльнай сеткі –
Як кажуць, ёй цаны няма. –
Хоць гэта нечыя аб'едкі,
Але затое задарма!"
А як жа выглядае гэта?
Напрыклад, булку ці сырок
Купіла нейкая кабета,
Але ў яе, на жаль, дыета,
І ежа – горла папярок.
Ёй трэ сырка таго палова,
Каб падтрымаць у целе дух.
Астатняе аддаць готова
Таму, хто з голаду апух.
Ці, скажам, накупляў багата
Сабе харчоў якісь магнат.
Сумленне ўсё ж грызе магната –
Не можа з'есці столькі шмат,
Бо кожны страўнік мае межы.
Навошта ж прападаць дабру?
Сайт прапануе многа ежы
І нават чорную ікру!
– Ну вось, – сказала жонка Глебу. –
Паслуга тая нам якраз.
Мы маем у ядзе патрэбу,
Няхай падкіне сайт для нас.
Калі аддасць свае запасы,
Дык стол наш будзе – як узор.
Дарма, што хтось кусаў каўбасы
І грыз гурок ці памідор.
Я даведу да ладу ежу –
І хлеб, і мяса, і ікру:
Там, дзе пакусана, – абрэжу,
Там, дзе запэцкана, – сатру.
А Глеб ад гэтага ў гуморы:
– Няўжо і праўда? Пакажы!
Напэўна, тыя памідоры
Ядуць апойкі ды бамжы.
Што ж, пачытаем дэталёва
На гэтым сайце – што і як…
І… засмуцілася "палова",
А Глеб ад роспачы абмяк.
Убачылі такую яву:
Калі і мецьмуць, дык няшмат,
Бо ўся яда, што на халяву,
Ідзе адразу нарасхват.
Не люд бадзяжны есці хоча,
А проста "згаладалі ўшчэнт"
Студэнт, настаўніца, рабочы,
І нават ёсць адзін дацэнт!
Сказала ўрэшце жонка Глебу:
– Усё абыдзецца, павер.
У нас жа людзі рады й хлебу,
Жадаюць многія цяпер
Пакласці ў рот сабе хоць штосьці,
А не яду, што па нутру.
Таму парадуюцца госці,
Калі я бульбы навару…

* * *

І праўда: час гаротны гэткі,
Такая блізіцца бяда,
Што нават нечыя аб'едкі
Для іншых лепшая яда.

ИЗ ПИСЬМА

Запретить всякую агитацию в дни досрочного голосования

Многие высказываются за отмену досрочного голосования: мол, это еще одна лазейка для различных фальсификаций. Вряд ли власти пойдут на внесение изменений в Избирательный кодекс, с тем чтобы волеизъявление людей было проведено в один день. В таком случае у меня есть конкретное предложение: запретить на весь период досрочного голосования всякую агитацию. Считаю неправильным, что «устанавливается тишина» только накануне основного дня прихода людей на избирательные участки.

Эдуард КАЛЕЙ,
минчанин.

ГЛАЗАМИ ОЧЕВИДЦА

Дно жизни стариков

По направлению уролога 19-й столичной поликлиники я оказался в 4-й больнице Минска. Эта больница, как и другие, создана в советские времена для лечения людей простых, которые по призыву КПСС честно и добросовестно строили коммунизм для всех. Но в «светлом будущем» оказалась только небольшая группа общества, а основная часть наших тружеников, доживших до старости (не всем это удалось!), достигла дна жизни в плачевном состоянии. Почти все отдано на благо Родины, а здоровья нет.

Урологическое отделение №1 располагается на 8-м и 9-м этажах 4-й клинической больницы. Заведует отделением Юрий Тадеушевич Булдык. О нем отзываются как о хорошем хирурге. Я же, как профессиональный специалист в области менеджмента, маркетинга и логистики, могу положительно оценить и его качества как управленца. Отметил, что он не повышает голоса на своих сотрудников, а значит, этот руководитель понимает, что крик – это демонстрация своей слабости и бессилия и плохая мотивация к труду.

В этом отделении находится кафедра урологии медуниверситета и база практики медицинского колледжа. Сразу скажу: большинство врачей (особенно оперирующие хирурги) – это отличные специалисты, которые достигли мирового уровня в сложнейшей области медицины! За что им низкий поклон.

Я поступил в 1-е отделение 2 мая. На следующий день сдал анализы крови и мочи, а также прошел исследование сердца. Заключение кардиолога и анестезиолога было положительным, и 4 мая меня уже прооперировали. Укол в спинной мозг – и нижняя половина тела немеет. Боли нет. Через проделанное в животе и мочевом пузыре отверстие хирург Петр Николаевич Коренько искал камень, обнаруженный ранее узистом 19-й поликлиники. Камня, как оказалось, там не было, но была аденома простаты, которую врач и удалил. Операция длилась примерно час.

В логистической цепочке действий по лечению этой болезни самым слабым звеном является промывка физраствором мочевого пузыря от скапливающихся там сгустков крови. В моем случае трубка в первую ночь закупорилась, и смесь физраствора, крови и мочи выливалась в постель. Но вспоминаю я с ужасом не это, а жгучую непрерывную боль. Дежурная медсестра, которую с трудом нашел добрый сосед по палате Антон (выпускник БГУИРа), не сумела помочь, но вызвала дежурного врача отделения. Однако и тот, говоря деловым языком, оказался неготовым к результативным действиям в сложившихся условиях. Тогда позвали дежурного врача по больнице. Хороший специалист возраста Иисуса Христа, он быстро оценил положение и сказал, что устранить боль нельзя, а уменьшить можно. Это ему и удалось. На мою просьбу посетить меня еще раз он ответил, что у него тысяча больных, поэтому он не сможет откликнуться. Оставшись один на дне жизни, у роковой черты, я вспомнил своих покойных родителей, глубоко верующих людей, попросил у них помощи и помолился Всевышнему. Безбожники будут ухмыляться, но, возможно, благодаря этому я сумел пережить эту страшную майскую ночь.

Что же запомнилось еще? Окровавленные пеленки, пакеты с кровью и мочой у кровати и на теле послеоперационных, унитазы и пол в туалетах, заканапанные кровью. И, конечно, больничная столовая. Кормили скромно. Еда привозная. Рыба сайда и курица почему-то всегда были недоварены, а капуста полутушеной. Но я говорил спасибо веселой раздатчице Валентине Васильевне. Следует отметить отличную работу перевязочных сестер Людмилы Владимировны и Валентины Михайловны. Санитарки тоже почти все хорошие: две сгорбленные 90-летние старушки, русоволосая Людмила, Ирина, которая живет в Вилейке. За три года до пенсии «Белтелеком» не продлил с ней контракт, а работы, как всем известно, в райцентрах нет, поэтому она устроилась в столичную 4-ю больницу санитаркой. Дорога до Минска неблизкая, но эта мужественная белоруска молча терпит все тяготы предпенсионной жизни. Замечательно трудятся медсестры Светлана и Юля. Основная же черта большинства других медсестер – полное отсутствие сострадания к пациентам, безразличие к их плачевному состоянию. Это роботы. Да, обязанностей у них много, зарплата, конечно, низкая (всего лишь на уровне доцентов государственных вузов), но могли бы найти улыбку, доброе слово и т.п. для смотрящих на них с надеждой послеоперационных больных.

Лечащий врач приходил в палату каждый день. По понедельникам в обходах участвовал профессор кафедры урологии. Видел его один раз. Впечатление нулевое. Пустая трата его драгоценного времени. Когда-то в 10-й больнице доцент БГМА последипломного образования Шорох при обходе сказал мне полезную фразу: «Если бы вы принимали кардиомагнил не вечером после еды, а утром до еды, тогда, может быть, язвы желудка у вас не было бы». В 4-й же клинике профессор глубокомысленно промолчал, глядя на отверстие в моем животе. Промолчали также студенты и магистранты, среди которых были те, кто приехал к нам учиться из далекой Португалии.

Соседи по кроватям в палатах менялись очень быстро, но некоторые запомнились.

Монтажник Юра три года воевал в Афганистане. Теперь ищет работу, так как частная фирма, где он трудился ранее, обанкротилась. Юра приветствует эмиграцию молодых белорусов, не веря, что Беларусь преодолеет кризис.

Студент БГУ Эдгар открыл небольшой секрет медсестер отделения: на 8-м этаже стоит табличка «Ушла на 9-й этаж», а на 9-м – «Ушла на 8-й этаж». В больнице начал читать мою книгу «Менеджмент организации».

Владислав, имея высшее образование по специальности «финансы и кредит», вынужден доставлять клиентам мобильные телефоны, купленные через интернет-магазин. Старается получить «Карту поляка» и уехать в Польшу к родственникам.

Отставной военный армии РФ Владимир яростно критикует президента РБ Лукашенко за то, что тот слишком быстро поздравил Порошенко, после его избрания президентом Украины, безоговорочно поддерживает аннексию Крыма и войну России против Украины. Владимир считает, что Беларусь не выживет, если не станет губернией России. То, что территорию РФ тихо заселяют китайцы, его не беспокоит.

Николай уже больше месяца в больнице, но диагноз ему не ставят. Он не ест, не спит из-за боли в спине, стал худым и бледным.

Витольду дробили камень в почке с помощью ультразвука, но неудачно. Парень расстроился, когда узнал, что в больнице есть более совершенный лазерный аппарат, позволяющий удалить камни безболезненно, но за это надо заплатить около двух миллионов рублей. Боль заставила его выложить требуемую сумму.

В больнице достаточно времени для дискуссий на различные темы. Важнейшая – выживание простых людей. Следует отметить, что очень многие настроены почему-то пессимистически. Возможно, понимают, что денег в стране не хватает, а будет еще меньше из-за неурядиц в экономике. Размер финансирования силовых структур и работников вертикали управления уменьшать никак нельзя. Для армии необходимо закупать новейшую технику и вооружение, поскольку НАТО, как вбивает нам в голову госпропаганда, уже готово нас завоевать. Что же делать? По мнению большинства моих «коллег»-пациентов, деньги в стране найдутся, если затянуть пояса. К примеру, один из них считает, что количество вузов нужно уменьшить минимум в два раза, а их помещения сдать в аренду малому и среднему бизнесу. Ведь сегодня выпускники многих наших вузов не получают тех знаний, которые необходимы для успешной практической деятельности. И даже при наличии таких знаний и умений они не востребованы на наших предприятиях и в организациях, поэтому стараются устроиться на работу и жить за границей.

Словом, по мнению тех больных 4-й клиники, с которыми я разговаривал, у нас есть немало источников экономии бюджетных средств, поэтому начало заката отодвигается на неопределенное время. Кроме того, следует напомнить, что самым дорогим товаром в мире является земля, то есть территория, на которой мы пока живем. При сокращении численности населения (а это наша устойчивая тенденция) часть территории страны уже освободилась от людей. Собеседники шутили: если ее выгодно продать, например, китайцам, то будут деньги для покрытия всех расходов.

Выписали меня из больницы 20 мая. Когда я поинтересовался, не рановато ли, ведь рана еще не зажила, один из врачей произнес фразу, которую следует помнить: «Умные люди спасаются отсюда бегством. Здесь везде инфекция». И действительно, можно прийти в клинику здоровым, а покинуть палату, в которой сквозь оконные рамы свистит ветер, далеко не в лучшем состоянии.

В заключение хочу посоветовать старшему поколению: работайте на дачах и в огородах столько, сколько сможете. Разумное движение – это жизнь и здоровье без дорогих лекарств, а также экологически чистые продукты питания, которых в магазинах уже нет. С высоты своих лет могу сказать: лучше умереть на любимой грядке, чем оказавшись в больнице, на дне жизни.

Иван Иванович КУЛИК,
пенсионер.

МНЕНИЕ

Не все то золото, что блестит

Нередко по телевидению идет реклама, призывающая покупать бижутерию, которая якобы может служить альтернативой золотым украшениям. При этом демонстрируют счастливых женщин и брутальных мужчин, на которых эти украшения надеты.

Но ведь суррогат никогда не заменит настоящую драгоценность, и любая подделка это подтверждает. И это, по-моему, говорит о дурновкусии того, кто ее носит.

Аналогичный пример – с рекламой постельного белья из искусственного шелка. Ну кто поверит, что это белье лучше аналогов из натурального шелка? Думаю, что и сами рекламодатели в это не верят, но для них главное – любой ценой продать свой товар (а телевидению – за эту рекламу деньги получить). Вот и получается: все остаются в выигрыше, кроме покупателя, которого просто-напросто дурят. И это называется – законы рынка?

То же происходит и в процессе проведения широко рекламируемых различных акций. Сначала производитель необоснованно завышает цену, а потом на акции делает скидки, эти цены уменьшая (хотя покупатель может приобрести и некачественный товар, не имея возможности его обменять). Да и нередко человек, поддавшись навязчивой рекламе, покупает и то, что ему совсем не нужно. Так что и здесь в первую очередь выигрывают торговля и производитель, а не покупатель. Бойтесь навязчивой рекламы – она может вас обмануть!..

Розалия РУБИНЧИК.
Минск.

ОТ ДУШИ

Будь я президентом, присвоил бы Вам, дорогая Светлана Александровна, звание Героя Беларуси

На минувшей неделе, как известно, отмечала день рождения лауреат Нобелевской премии Светлана Алексиевич. Хочу, хотя и с опозданием, ее поздравить. Крепкого здоровья и дальнейших творческих успехов Вам, дорогая!

Я верю, что ваше солнце в родной Беларуси еще взойдет, и тот поздравительный ритуал, которого вас не удостоила нынешняя власть, будет проведен в самой огромной аудитории под восторженные аплодисменты, с гирляндами цветов и здравицами. А пока дома в Минске «пробита» лишь маленькая брешь – состоялась первая торжественная встреча с читателями во Дворце Республики, посвященная презентации книги «Светлана Алексиевич на «Свободе».

От души радуюсь, что Вы стали лауреатом Нобелевской премии. Вы – выдающаяся личность и неповторимый новатор («человечек-ухо») в мире творчества. Прославили Беларусь на всю планету! А вдруг вас услышали и жители других миров?..

Вы прекрасно видите все огрехи существующей действительности: по Высоцкому «Все не так, как надо!» и/или по Цою «Туда нельзя, сюда нельзя, никуда нельзя!».

Одна Ваша реплика в прессе «Путин не политик, Путин – КГБист!» говорит о Вашей прозорливости.

Ваши произведения излучают флюиды добра и справедливости, нетерпимости к насилию!

Будь я президентом, то присвоил бы Вам звание Героя Беларуси!!!

Александр КРУПОДЕРОВ.
Минск.

ТАК ДУМАЮ...

Чарговы раз на тыя ж граблі?

Да наступных парламенцкіх выбараў у Беларусі засталося некалькі месяцаў. Дзень асноўнага галасавання прызначаны на 11 верасня. І прадстаўнікі апазіцыі ў чарговы раз заяўляюць аб сваіх намерах удзельнічаць у гэтай кампаніі, хаця многія з іх адкрыта прызнаюць, што выбараў у Беларусі няма і парламенцкая кампанія будзе выкарыстана для камунікацыі з выбаршчыкамі.

Але які сэнс у гэтай камунікацыі? На маю думку, вялікага сэнсу ў сустрэчах апазіцыянераў з выбаршчыкамі, агітацыі, выступленнях па ТБ і радыё няма. І патлумачу чаму: пакуль апазіцыя агульнымі намаганнямі не даб'ецца рэальных змен у выбарчае заканадаўства, усялякі ўдзел у выбарах губляе сэнс. Няма толку ў сустрэчах, у агітацыі пакуль не дасягнута галоўная мэта: празрысты падлік галасоў.

Вось на што павінны быць скіраваны ўсе намаганні дэмакратаў. А што мы маем за апошнія гады? Ніводная электаральная кампанія, праведзеная ў Беларусі, не прызнана цывілізаваным светам, апазіцыя так і не змагла дабіцца адкрытага падліку галасоў. У выбарчых камісіях як не было, так і няма іх прадстаўнікоў, не адменена датэрміновае галасаванне.

Таму ўдзел прадстаўнікоў дэмакратычных партый у будучай парламенцкай кампаніі нагадвае спробу таннага піяру, а не рэальнае змаганне за ўладу. Ці не надакучыла вам наступаць на адны і тыя ж граблі, спадары дэмакраты?

Сяргей ДЗЯМІДАЎ.
Брэст.

Народная Воля

http://www.nv-online.info
7 ЧЭРВЕНЯ 2016 г.

ФОТАФАКТ

Інданезійскі вулкан Сіабунг працягвае выкідваць попел некалькі дзён пасля прабуджэння. Гэта прывяло да гібелі ўжо сямі чалавек. Ваенныя і ратавальнікі працягваюць пошук тых, хто выжыў. Некаторыя вёскі былі засыпаны тоўстым слоем попела.

Foto Reuters.

БОЛЬШАЯ ПОЛИТИКА

Почему немецких роботов не хотят отдавать китайцам?

В Германии любят иностранных инвесторов, и к нарастающей в последние годы китайской инвестиционной экспансии здесь до самого последнего времени относились весьма благосклонно.

Правительственное агентство Germany Trade & Invest (GTAI), призванное помогать зарубежным инвесторам на немецком рынке, из года в год рапортовало о растущем количестве китайских инвестиционных проектов. В 2011 году, когда число таких проектов достигло 158, Китай впервые сместил США с первого места в списке важнейших для Германии иностранных источников прямых капиталовложений. В 2014 году китайцы осуществили уже 190 поглощений, слияний или расширений производства, в прошлом году – 260.

И вдруг настроение изменилось. Что же случилось? Ответ на этот вопрос ищет на своих страницах сайт «Немецкая волна».

По информации сайта, сначала в СМИ попала информация, согласно которой в середине мая на совещании лидеров партий правящей в ФРГ коалиции обсуждался вопрос о нежелательности перехода фирмы Kuka под китайский контроль. Затем об этом фактически прямо заявил ключевой представитель Германии в Брюсселе – комиссар ЕС по цифровой экономике и обществу Гюнтер Эттингер.

По его словам, «Kuka является преуспевающим предприятием в одном из стратегических секторов, имеющем большое значение для цифрового будущего европейской промышленности», а потому при изменении структуры собственников лучше был бы «европейский подход».

Вслед за этим 31 мая вице-канцлер и министр экономики ФРГ Зигмар Габриэль сообщил, что правительство данной темой не занималось, но лично он обсуждал ее в ведомстве федерального канцлера. Точка зрения Габриэля: «Я считал бы вполне уместным, если бы из Германии или Европы поступило бы как минимум одно альтернативное предложение».

Итак, руководство Германии не возражало, когда китайские инвесторы купили, к примеру, фирму Kiekert, мирового лидера на рынке автомобильных замков или производителя бетононасосов Putzmeister или взяли под свой фактический контроль компанию Kion, занимающуюся выпуском электропогрузчиков.

Почему же сейчас оно против того, чтобы китайский концерн Midea, выпускающий кондиционеры и бытовую технику, за 4,5 миллиарда евро существенно увеличил свою нынешнюю долю, составляющую 10,2 процента, в капитале открытого акционерного общества Kuka? Долю, приобретенную двумя траншами в августе прошлого и в феврале этого года.

Эксперты указывают на то, что до сих пор китайцы покупали в Германии главным образом машиностроительные предприятия, специализирующиеся, условно говоря, на высококачественной продукции сегодняшнего дня. А Kuka разрабатывает высокие технологии завтрашнего дня. Эта компания, созданная в городе Аугсбурге еще в 1898 году, входит сегодня в тройку крупнейших в мире производителей промышленных роботов. И является одним из первопроходцев в области «четвертой промышленной революции» – Индустрии 4.0.

Этим придуманным именно в Германии термином обозначают такую степень автоматизации производственных процессов, при которой наделенные искусственным интеллектом машины с помощью интернета коммуницируют между собой и принимают определенные решения без непосредственного участия человека.

Большое значение этому перспективному направлению придает канцлер Германии Ангела Меркель. В марте 2015 года Меркель побывала в Аугсбурге в цехах завода Kuka и очень высоко оценила его продукцию: «Вот что нам надо и дальше развивать, если мы хотим и впредь оставаться впереди».

Руководство КНР все больше внимания уделяет цифровым технологиям и автоматизации промышленности, отмечает Микко Хунтари, эксперт, специализирующийся на изучении Китая. По его мнению, такая компания, как Kuka, превосходно вписывается в стратегические планы Пекина. Поэтому нет ничего удивительного в том, что китайский концерн Midea готов предложить акционерам Kuka весьма выгодные условия выкупа их акций.

Правда, на состоявшемся 27 мая годовом собрании акционеров Kuka никакой официальной информации не прозвучало. Тем не менее многие высказывались против возможной продажи китайцам ключевых немецких технологий. Ничего подобного не допустили бы ни в США, ни во Франции, ни в самом Китае, указали ораторы. Точно так же считает и еврокомиссар Гюнтер Эттингер. На собственный риторический вопрос, разрешили бы европейцам приобрести долю в китайском стратегическом предприятии, он ответил: «Боюсь, что нет».

СТОП-КАДР

Свинья в парламенте

Депутаты тайваньского парламента от партии Гоминьдан выставили муляж свиньи в помещении законодательного органа и перекрыли доступ к трибуне. Таким образом они решили заблокировать первый политический отчет премьера Линь Цюаня в знак протеста против импорта американской свинины, при откорме которой использовался рактопамин – пищевая добавка, увеличивающая мышечную массу животных.

Reuters.

Забастовочное движение выходит на самый пик

На носу «Евро-2016», а во Франции, которая 10 июня принимает чемпионат, забастовочное движение выходит на самый пик. Профсоюзы не прекращают протестовать против изменений в трудовом законодательстве.

Участники протестного движения продолжают блокировать нефтеперерабатывающие заводы и топливные склады. При этом представители Союза нефтяной промышленности утверждают, что ситуация несколько улучшилась.

К проблемам с горючим добавятся транспортные, к забастовочному движению присоединяются работники Французского общества железных дорог (SNCF)

СБУ Украины: задержан француз, подозреваемый в подготовке терактов на "Евро-2016"

Служба безопасности Украины сообщает о пресечении вывоза из страны оружия и взрывчатки с целью организации на территории Франции серии терактов накануне проведения там чемпионата Европы по футболу. По словам главы СБУ Василия Грицака, "предотвращена серия из 15 терактов".

Задержан гражданин Франции, который приобрел в Украине и планировал вывезти из страны большое количество оружия и взрывчатки. По словам главы СБУ, гражданин Франции приобрел, в частности, пять автоматов Калашникова, два гранатомета, 125 кг тротила, 100 детонаторов.

25-летний француз, которого задержали в пункте пропуска "Ягодин" на польско-украинской границе, сейчас находится в месте временного содержания. Журналистам продемонстрировали видео задержания иностранца и изъятого арсенала оружия и взрывчатки.

Французские власти официально подтвердили факт задержания в Украине гражданина Франции.

СВАБОДА СЛОВА

Украінская дзяржава адмаўляецца ад манаполіі на СМІ

Да нядаўняга часу Беларусь, Расія і Украіна заставаліся адзінымі еўрапейскімі краінамі, у якіх большасць СМІ з'яўляюцца дзяржаўнымі. Цяпер у нашых паўднёвых суседзяў пачалася рэформа.

Ва Украіне з 1 студзеня 2016 года ўступіў у дзеянне закон "Аб рэфармаванні дзяржаўных і камунальных друкаваных сродкаў масавай інфармацыі", які папярэдне падпісаў прэзідэнт Украіны **Пётр Парашэнка**. Згодна з дакументам, з 2019 года дзяржаўныя органы і органы мясцовага самакіравання не змогуць быць заснавальнікамі СМІ. Рэдакцыя выдання павінна стаць уласнікам яго або знайсці інвестара. Дарэчы, уся рэдакцыйная маёмасць пераходзіць журналістам бясплатна. Праўда, пры ўмове, што выданне захавае сваю назву, тэматычную скіраванасць і мову выдання. Памяшканні, дзе месціліся рэдакцыі, будуць перададзены ім у арэнду на тэрмін не менш як на 15 гадоў. Прычым памер арэнды будзе тым жа, што і для бюджэтных арганізацый.

Натуральна, газета або часопіс могуць стаць афіцыйным выданнем той установы, якая з'яўлялася яе заснавальнікам. Але ў такім выпадку ў гэтых СМІ не будуць друкаваць рэпарцёрскія матэрыялы. Толькі афіцыйныя рашэнні і пастановы.

Раздзяржаўленне ўкраінскіх газет адбудзецца цягам бліжэйшых трох гадоў. На працягу 2016 года выданні могуць далучыцца да рэформы добраахвотна. Кіраўнікоў такіх выданняў (пакуль ахвотнікаў налічылі паўтары сотні) будуць вучыць, як працаваць у новых умовах. У 2017-м удзел у рэфармаванні стане абавязковым. Пэўную палёгку атрымаюць выданні, якія выходзяць у дэпрэсіўных раёнах, дзе няма патэнцыяльных рэкламадаўцаў і мала падпісчыкаў. Яны таксама будуць рэфармаваны, але, магчыма, атрымаюць мэтавую дзяржаўную падтрымку.

Журналіст газеты "Урадавы кур'ер" **Алег Лістапад,** з якім звязаўся карэспандэнт "Народнай Волі", бачыць у гэтым законе як плюсы (рух да свабоды і да рынку), так і мінусы. Сярод апошніх – антыдэмпінгавае заканадаўства. *"У нас ёсць штодзённая рускамоўная газета "Вести", якая бясплатна раздавалася на прыпынках, у метро, а зараз вельмі танна прадаецца ў кіёсках прэсы,* – кажа Лістапад. – *Як сведчаць шматлікія крыніцы, яе фінансуюць з Расіі. Гэтае выданне робяць разумныя людзі. Яны пішуць вельмі акуратна і цікава. Але адначасова зневажаюць усе дасягненні дэмакратыі, дасягнутыя пасля Рэвалюцыі годнасці. Я звяртаўся з лістамі ў Антыманапольны камітэт, але безвынікова. Там кажуць, што дэмпінг – гэта калі тавар завозіцца з-за мяжы па больш танным кошце, чым унутры краіны. А калі завозяцца грошы?"*

Як адзначае Лістапад, *"ва Украіне ёсць свае манапалісты. Напрыклад, "Укрпошта". Прычым такая манаполія зусім не гарантуе якасць дастаўкі. У некаторыя вёскі "Укрпошта" рэальна прыязджае раз на тыдзень. Ёсць праблемы і з продажам у розніцу, у кожным буйным горадзе яго фактычна кантралююць сеткі рознічнага продажу (былы «Саюздрук»). Ніхто фактычна не кантралюе і не ўплывае на гэтыя манаполіі».* Лістапад непакоіцца, што, калі газета сыдзе ў вольнае плаванне, яна застанецца безабароннай перад гэтымі монстрамі-манапалістамі.

Натуральна, раней ці пазней такі сцэнарый можа ажыццявіцца і ў Беларусі. Бо пасля 1991 года рэформа, якая зараз адбываецца ва Украіне, праходзіла ў большасці краін Усходняй Еўропы. Які лёс чакае беларускія СМІ пасля аналагічных змен? На думку Алега Лістапада, *"усюды вынікі былі падобныя. Таму, хутчэй за ўсё, большасць сённяшніх беларускіх газет знікне або іх купяць замежныя інвестары".*

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

РЕЙТИНГ

США уступили первое место по конкурентоспособности экономики

Это следует из отчета Международного института управленческого развития. Теперь США после трех лет лидерства занимают лишь третье место в списке. На первом месте рейтинга расположился Гонконг, который на протяжении трех лет был вторым, но занимал первое место в списке в 2012 году. Швейцария, занимавшая третье место в прошлом году, в новом рейтинге получила второе место.

Четвертое место списка занимает Сингапур, замыкает пятерку самых конкурентоспособных экономик Швеция, которая поднялась с девятого места. В топ-10 также попали: Дания (в прошлом году занимала 8-е место), Ирландия (было 16-е место), Нидерланды (занимали 15-е место) Норвегия (в прошлом году – 7-я позиция) и Канада (5-е место в 2015-м).

Рейтинг, который оценивает позиции стран с 1989 года, учитывает 340 критериев по базовым направлениям: экономическое развитие, эффективность властей, деловая среда и инфраструктура, отмечает газета «Ведомости». Исследование основано на опросе 5400 бизнесменов.

ЭВРИКА!

Ученые в США изобрели искусственную кожу

Ученые в США разработали невидимую эластичную пленку, которую можно наносить на кожу и тем самым уменьшать не только видимость морщин и мешков под глазами, но и реально улучшать состояние кожи за счет ее постоянного увлажнения.

Нанесенная на кожу пленка высыхает и выглядит как кожа молодого человека, говорят авторы исследования, результаты которого были опубликованы в журнале Nature Materials.

На данный момент рассматривается возможность коммерческого запуска этого продукта. Американские ученые говорят, что подобная «вторая кожа» может быть использована в будущем для дозировок определенных видов лекарств или же для защиты натуральной кожи от солнечных лучей.

Исследователи надеются в ближайшем будущем приступить к тестированию этой искусственной кожи на пациентах с различными кожными заболеваниями.

СЛЫШАЛИ?

Растут оборонные бюджеты стран НАТО

Financial Times пишет, что расходы на оборону входящих в НАТО стран Европы возросли впервые за 10 лет из-за опасений, связанных с российской агрессией и миграционным кризисом в районе Средиземного моря. При этом уже достигнутый прогресс будет поставлен под угрозу в случае выхода из ЕС Великобритании. У нее крупнейший военный потенциал НАТО в Европе, она тратит больше всех на оборону, во всем альянсе уступает лишь Соединенным Штатам.

В прошлом году европейские члены НАТО потратили 253 миллиарда долларов на оборону, а США – 618 миллиардов. Ранее страны НАТО обещали тратить на нужды обороны не менее 2% своего ВВП.

Официальных цифр о расходах на оборону стран НАТО на 2016 год пока нет, но некоторые государства уже публично заявили о значительном повышении отчислений в оборонный бюджет.

Оборонный бюджет Великобритании также растет. Правительство в Лондоне обещает тратить на оборону не меньше обещанных ранее 2% ВВП.

ЗА БУГАМ

Польшча развітваецца з «Газпромом»

Кантракт на пастаўкі газу па Ямальскім трубаправодзе не будзе падоўжаны (дамова дзейнічае да 2022 года). Пра гэта паведаміў міністр Канцылярыі прэм'ера, упаўнаважаны ўрада па справах стратэгічнай энергетычнай інфраструктуры Пётр Наімскі. У інтэрв'ю газеце "Rzeczpospolita" ён адзначыў, што паліва, якое ў Польшчу пастаўляе расійскі канцэрн "Газпром", з'яўляецца адным з самых дарагіх у Еўропе.

У першым квартале 2016 года польскі дзяржаўны нафтагазавы канцэрн PGNiG плаціў канцэрну "Газпром" каля 200 долараў за тысячу кубаметраў паліва. Тым часам рынкавая цана такога ж газу ў Нямеччыне складала ў гэты час каля 160 долараў, паведамляе выданне „Rzeczpospolita".

КОРОТКО

Ангела МЕРКЕЛЬ:

«Я за единую экономическую зону от Владивостока до Лиссабона»

«Я за то, чтобы Россия постепенно приблизилась к европейскому экономическому пространству, чтобы у нас в конечном счете была единая экономическая зона от Владивостока до Лиссабона», – заявила канцлер ФРГ, выступая на региональном партийном съезде Христианско-демократического союза (ХДС) в федеральной земле Мекленбург – Передняя Померания. Однако, подчеркнула глава германского правительства, нельзя поступаться собственными принципами на фоне действий России в Украине.

На востоке Украины при поддержке России идет гражданская война, и лишь по этой причине против России приняты штрафные меры, указала Ангела Меркель, добавив, что подписанные в феврале 2015 года Минские соглашения должны быть полностью выполнены. Украина, по ее словам, должна, наконец, вновь получить доступ к своим границам. «Если это произойдет, тогда мы сможем немедленно снять санкции», – заверила федеральный канцлер.

Швейцарцы против «безусловного основного дохода»

Против «Безусловного основного дохода» в 2,5 тысячи франков для всех жителей страны на референдуме проголосовали почти 77% избирателей, которые считают, что такие выплаты будут поощрять тунеядство.

"За" высказались около 23% участников референдума. Но авторы этой идеи, родившейся в Базеле, не унывают и даже устроили праздник. Цифра в более чем 20% означает, что каждый пятый гражданин, обладающий правом голоса, считает это правильным направлением, тренд обозначен и концепция запущена", – говорит Даниэль Хени, один из инициаторов референдума.

Изготовитель смартфонов Foxconn заменил 60 тысяч сотрудников роботами

Компания Foxconn, изготавливающая в Китае iPhone для корпорации Apple и смартфоны Samsung, заменила 60 тысяч сотрудников, задействованных в производстве, роботами, сообщают местные СМИ.

Одна из фабрик в Китае сократила численность сотрудников с 110 тысяч до 50 тысяч человек благодаря внедрению в производство роботов, рассказал газете South China Morning Post глава департамента по связям с общественностью правительства городского уезда Куньшань Сюй Юйлянь.

«Скорее всего этому примеру последуют и другие компании», – добавил он.

Китай вливает масштабные инвестиции в создание роботизированного персонала. Экономисты ранее предупреждали о воздействии автоматизации

производства на рынок труда. По данным исследования компании Deloitte в сотрудничестве с Оксфордским университетом, в ближайшие 20 лет под угрозой сокращения окажутся 35% рабочих мест.

СТРАНИЦЫ ИСТОРИИ

Чемодан, аэропорт, Израиль

Самые громкие политические похищения XX века

Оберштурмбаннфюрер СС Отто Адольф Эйхман руководил в Третьем рейхе операциями по высылке евреев в лагеря смерти. После Второй мировой войны нацистский преступник в течение многих лет скрывался от суда в Аргентине, жил по поддельным документам. Для его поимки израильская разведка «Моссад» разработала операцию, в результате которой Эйхман был тайно от аргентинских властей вывезен в Израиль, где его судили за организацию массовых репрессий и казнили. Процесс по делу Эйхмана начался 11 апреля 1961 года. 55 лет спустя «Лента.ру» вспоминает самые громкие политические похищения XX века.

Адольф Эйхман
Фото: Bettmann / Corbis / East News

Александр Кутепов
Фото: Александр Лысюк / РИА Новости

Евгений Миллер
Фото: public domain

Вечером 11 мая 1960 года некий Рикардо Климент, обычный служащий одного из заводов «Мерседес-Бенц», расположенного в пригороде Буэнос-Айреса, вышел из автобуса, на котором он ездил с работы домой, в Сан-Фернандо. Тут же к нему подбежали трое мужчин, схватили под руки и запихнули в ожидавший рядом автомобиль. Климента привезли в заранее арендованный неподалеку дом. Его не били и не пытали, но сразу же потребовали назвать свое имя, на что он сразу же ответил: «Я – Адольф Эйхман». Похищение не стало для него неожиданностью – он знал, что перед ним стоят агенты израильской разведки «Моссад».

Примерно так описывает начало активной фазы операции по поимке нацистского преступника в своей книге «Банальность зла. Эйхман в Иерусалиме» известный немецко-американский философ Ханна Арендт, работавшая в 1960-е годы корреспондентом журнала The New Yorker и присутствовавшая на судебном процессе. С тех пор прошло много лет, и история захвата Эйхмана, которого называют «архитектором геноцида евреев», обросла новыми подробностями.

Израильский Нюрнберг

В 1945 году после поражения нацистской Германии во Второй мировой войне Адольф Эйхман, несмотря на попытки скрыться и замести следы, был арестован американскими военными и отправлен в лагерь для пленных нацистов, находившийся в Баварии. Ему удалось обмануть следователей: на допросах он представлялся лейтенантом Отто Экманом, воевавшим в составе бронекавалерийской дивизии СС на Восточном фронте. В январе 1946 года он совершил побег, после чего поселился под именем Отто Хенингера в небольшом немецком городке Целле.

Эйхман читал газеты, и их заголовки не могли не пугать преступника: он упоминался в прессе не иначе как злодей и убийца. Новость об организации Нюрнбергского трибунала заставила его принять твердое решение покинуть Германию. В 1950 году с помощью подпольной организации бывших эсэсовцев ODESSA, сотрудничавшей с властями некоторых латиноамериканских стран, он раздобыл поддельные документы на имя Рикардо Климента и бежал в Аргентину, где обосновался в пригороде Буэнос-Айреса. В 1952 году к нему перебрались жена Вера Эйхман и двое их сыновей.

В 1963 году, когда Ханна Арендт писала свою книгу, подробности операции «архитектора геноцида» не были известны, поэтому она предположила, что данные о местонахождении нацистского преступника Израилю сообщила советская разведка. [illegible]

[illegible] Примерный муж не мог не поздравить супругу.

Дальше все произошло примерно так, как описано у Арендт: Эйхмана взяли три агента

Адольф Эйхман на судебном процессе в Иерусалиме, 1961 год
Фото: Bettmann / Corbis / East News

«Моссада», однако его задержание было далеко не таким [illegible]

Судебный процесс по делу Эйхмана начался 11 апреля 1961 года. [illegible] «Очень скоро, господа, мы снова встретимся. Такова участь всех нас. Да здравствует Германия, да здравствует Аргентина, да здравствует Австрия! Я не забуду их», – вот последние слова, которые он произнес, стоя на эшафоте.

Из Парижа на Лубянку

Израильским спецслужбам было у кого перенимать опыт: [illegible]

РОВС, конечно, сложно назвать безобидной организацией. [illegible]

Важнейшее из искусств

[illegible]

Похищение в Европе

[illegible]

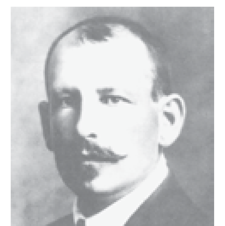
Бенито Муссолини и Адольф Гитлер
Фото: ullstein bild / Getty Images

ДУХОЎНЫ СКАРБ

150 пытанняў і адказаў з гісторыі Беларусі

(Працяг. Пачатак у №№3–20, 22, 24, 26–34, 36–39, 41, 42.)

102. Хто такі Вацлаў Іваноўскі?

Вацлаў Іваноўскі. Фотаздымак 20-х гадоў XX стагоддзя.

Вацлаў Іваноўскі – адзін з заснавальнікаў беларускага нацыянальна-вызвольнага руху. Нарадзіўся ён у 1880 годзе ў шляхоцкай сям'і ў маёнтку Лябёдка, недалёка ад мястэчка Васілішкі Лідскага павета. [illegible]

Міхась БІЧ.

103. Хто такі Вацлаў Ластоўскі?

Вацлаў Ластоўскі. Здымак нашаніўскай пары.

[illegible]

Юрась КАЛАЧЫНСКІ.

104. Чаму час нашага Адраджэння пачатку XX стагоддзя называецца «нашаніўскім кругабегам»?

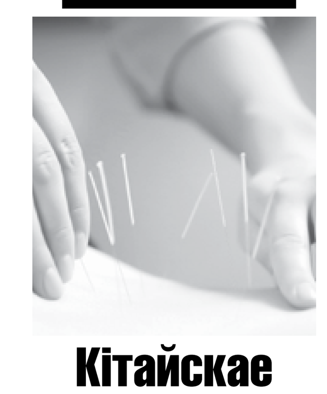
Старонка аднаго з нумароў «Нашай Нівы» за 1910 год, прысвечанага 500-годдзю перамогі пад Грунвальдам.

[illegible]

Міхась БІЧ.

Тэксты да ілюстрацый падрыхтаваў Змiцер САНЬКО.

РЭГІСТРАТУРА

Кітайскае іголкаўколванне – для жыхароў Гродна

У "каралеўскім горадзе" зарэгістраваны першы ў Беларусі цэнтр традыцыйнай кітайскай медыцыны.

Новая ўстанова размесціцца ў будынку, які належыць дзіцячай паліклініцы №1 (па вуліцы Даватара, 23). Дырэкцыя цэнтра арандавала плошчу ў 510 квадратных метраў. Там будуць працаваць кабінеты спа-працэдур і іголкаўколвання, пакой фізіятэрапіі, будуць праводзіцца інфрачырвоныя працэдуры. Пакуль там будуць працаваць спецыялісты з Кітая, але пазней, магчыма, да іх далучацца і беларускія спецыялісты, якія пройдуць перападрыхтоўку.

Такі цэнтр стане першым у Беларусі. Аналагічныя ўстановы працуюць ва Украіне, Францыі, Расіі, Узбекістане і нават на Мадагаскары.

Адкрыццё цэнтра – адзін з элементаў супрацоўніцтва паміж Гродна і кітайскай правінцыяй Ганьсю. Яны актывізаваліся з 2014 года. Тады ў беларускім абласным цэнтры прайшла выстава кітайскіх тавараў, пазней туды з візітам прыляцела дэлегацыя кітайскіх бізнесменаў. У выніку ў 2015 годзе кітайскі горад гэтай правінцыі Лунань стаў пабрацімам Гродна. Праўда, тэрмінам усяго на пяць гадоў.

Максім ПЛОТНІКАЎ.

АЎКЦЫЁН

Прадаецца… суд!

Стартавая сума – 13,4 мільярда рублёў.

Гомельскі абласны суд, які да нядаўняга часу працаваў па адрасе Савецкая, 20, пераехаў у іншы будынак (на Кірава, 11). Таму пустое памяшканне выставілі на аўкцыён. Разам з трохпавярховым будынкам (плошчай амаль 1800 кв. метраў) у адзіны лот уваходзяць суседні аднапавярховы будынак (195 кв. метраў), гараж для аўтамабільнага транспарту (81 кв.метр), а таксама права арандаваць зямельны ўчастак плошчай 0,1949 га тэрмінам на 37 гадоў.

Пачатковы кошт лота складае 13,4 мільярда рублёў (каля 670 тысяч долараў).

Праўда, разам з суседнімі будынкамі дом на Савецкай, 20 уваходзіць у спіс аб'ектаў гісторыка-культурнай спадчыны (як забудова канца XIX – пачатку XX стагоддзя). Таму перабудаваць будынак дакладна не атрымаецца.

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

РЭГІЁН

На Нёмане ўстанавілі шахматную ладдзю

Скульптура з'явілася на набярэжнай ракі каля Старога замка ў Гродне.

Аўтар помніка, гродзенскі скульптар **Уладзімір Панцялееў**, працаваў над ім два месяцы. У аснове скульптуры – валун, знойдзены ў ваколіцах горада. Ладдзя выраблена з дарожных блокаў.

Пры стварэнні помніка Панцялееў натхняўся 5-сантыметровай шахматнай ладдзёй, якая была знойдзена на Замкавай гары ў Гродне ў 1931 годзе. Навукоўцы высветлілі, што яна была створана па прыкладзе рэальных судоў XII стагоддзя. Пэўны час ладдзя выстаўлялася ў экспазіцыі музея, але потым была скрадзена: у зале, дзе яна дэманстравалася, адсутнічала сігналізацыя. Пазней ладдзя была знойдзена праваахоўнікамі і цяпер ад граху падалей знаходзіцца ў музейных фондах.

Васіль СТАСЕВІЧ.

З-ПАД ПЯРА

Алесь ЯШЧАНКА

Дзеці

Празаік, паэт, перакладчык. Скончыў факультэт журналістыкі БДУ. Вучыўся на філалагічным факультэце ва ўніверсітэце горада Трэнта (Італія). Нарадзіўся ў 1982 годзе ў Барысаве. Жыве ў Варшаве.

Цягнік стаяў на нейкай невялічкае станцыі, было яшчэ цёмна. З акна пацягвала холадам. Натуральна, цяпер пасажыраў не так і шмат, як улетку: у плацкартным вагоне цягніка Масква–Мінск з два дзясяткі чалавек, у асноўным беларусы. Насельнікі вагона куплялі ў праваднiцы гарбату, коўзалі па руках гарачыя шклянкі, дзьмухалі і прысёрбвалі.

– Беларусы – гэта дзеці, – нечакана распачаў бялявы вусач-паляшук з газетаю ў руках. – Далібог дзеці. Незалежна ад узросту. Вось гэта і ёсць галоўная рыса нацыянальнага характару.

– Што "гэта"? Дзіцячасць? – запыталася праваднiца. – А як жа ж талерантнасць?

– Талерантнасці няма, – працягнуў вусач. – Усё гэта прыдумкі тых, хто не хацеў, каб народ паўставаў, змагаўся, жыў. Прыдумкі чужынцаў. Сто разоў адно і тое ж талдычылі: у школцы, у войску, на працы, і на сто першы ўжо сам верыш у сваю талерантнасць. Але ці будзе талерантны спрачацца і даводзіць спрэчку, скажам, да адразання галавы?

– Не, ну талерантныя – яны спакойныя, не будуць яны адразаць. Гэта ж не на Каўказе, дзе чалавека, як барана, могуць аформіць, – улез у размову маскаль.

– А ў нас во такія выпадкі нормаю сталі. Вось, – паляшук паказаў на газету. – "У Барысаве ўчынена двайное п'янае забойства", "У Бабруйску абезгаловілі дзяўчыну" – як вам? "За затрымку заробку рабочыя па калені залілі бетонам прараба". Якая тут талерантнасць?

– Мы, беларусы, – мірныя людзі, – адазвалася праваднiца. – У нас так у гімне напісана. – Яна паказала рукою на стэнд з чырвона-зялёным сцяжком і нейкім вершыкам, хутчэй за ўсё гімнам.

– Малайцы! – пацвердзіў маскаль. – Гэта правільна. Вось каго-каго, а беларусаў заўжды паважаў. Са мною некалькі чалавек служылі пад Омскам. Такія спакойныя, не тое што хахлы. Бульбашы – гэта іншая справа.

Праваднiца заўсміхалася:

– Ясна, што спакойныя. Гэта, кажуць, таму, што ў нас у зямлі ёду замала. Вось там, дзе мора, горы, там людзі гарачэйшыя. Дый бульбы шмат ямо.

– Я асабіста не так што шмат яе і ем, – паглядзеў на яе вусач, – і назва "бульбаш" мне не зусім падабаецца. Яе таксама чужынцы прыдумалі.

– Хто чужынцы? Мы вам не чужыя, – абурыўся маскаль. – Мы адзін народ. Гэта палякі з літоўцамі вас прыгняталі, а мы, наадварот, разам. Разам мы сіла!

– Хутчэй магіла, – ціха сказаў бялявы.

– Што? Ты што, бандэравец? – запаліўся маскаль.

– Я беларус.

– Які ты беларус? Бандэравец ты. Бачу, што з нейкім акцэнтам гаворыш. Са мною што служылі – во гэта хлопцы свае былі! – маскаль узняў угару вялікі палец.

– Добра, не спрачайцеся, мы ж браты. – Праваднiца паднялася з паліцы. – Пайду гарбату вам зраблю.

– Можна і пакрапчэй чаго, – пажартаваў маскаль.

Паляшук завярнуў ногі ў коўдру і разгарнуў газету.

А маскаль працягваў:

– Кажу вам: парадак у вас, дарогі харошыя, лепшыя за нашыя, адназначна. У мяне два хлопцы з Магілёва нядаўна рамонт рабілі. Дык усё анекдоты расказвалі. З сябе смяюцца, хоць бы што ім. Маўляў, помнік бульбашу – няпісаючы хлопчык. Чаму не пісае? Бо цярпіць.

– А яшчэ пра зэдлік анекдот ёсць. З цвічком. На які расіец сеў – ды ўскочыў, украінец сеў – таксама ўскочыў. А беларус застаўся сядзець, бо, можа, так яно і трэба, – трасянкаю падтрымала размову кучаравая кабета.

– Во-во! І гэты расказвалі, – засмяяўся маскаль. – Я ім потым заплаціў добра. Кажу: раз вы, хлопцы, такія вясёлыя, накіну яшчэ па пяцьсот кожнаму зверху. Лепей вам заплачу, чым якім чуркам. Дык яны ўзрадаваліся, у госці запрашалі. Трымае вас "бацька" ў парадку.

Паляшук скоса паглядзеў з-за газеты. Праваднiца прынесла гарбату.

– Канечне, трымае, гаспадар на зямлі! – заззяла малымі вочкамі кучаравая. – Усіх трасець, як ігрушу, чыноўнікаў. Толькі сыпяцца.

– А ў нас няма каму трэсці. Ведаеце, каго Расіі не хапае? – акінуў прысутных вокам маскаль.

– Сталіна? – запытаўся з-за газеты паляшук.

– Лукашэнкі! Хаця і Сталін бы не зашкодзіў, – дадаў з гарчынкаю ў голасе маскаль.

– Дык забірайце гэтага Лукашэнку сабе, калі так падабаецца, – адказаў вусач.

– Мы б забралі!

– А мы не аддамо, – адгукнулася кучаравая.

– Самім такі мужчына патрэбны, – пацвердзіла праваднiца.

– І БАТЭ ў вас каманда харошая. Хлопцы з завода ледзьве не за талерку супу гуляюць, а вынікі якія! – працягваў хваліць маскаль. – Не тое што нашыя лайдакі. Грошай не дасі, дык ён не тое што гуляць не выйдзе, нават не плюне. Што казаць, па-ра-дак у вас.

У гэты момант цягнік рушыў з месца.

– А, Мажайск. Мажайск толькі, – смутна канстатаваў маскаль.

– А скажыце яшчэ, што ў нас чыста, ну скажыце. Праўда, чыста? – не сціхала кучаравая.

– У вас чыста, – каротка адказаў маскаль.

Кучаравая паглядзела на свой адбітак у акне, паправіла рукою валасы і шчыра, неяк па-дзіцячаму, расплылася ў залатой усмешцы свежапастаўленых каронак.

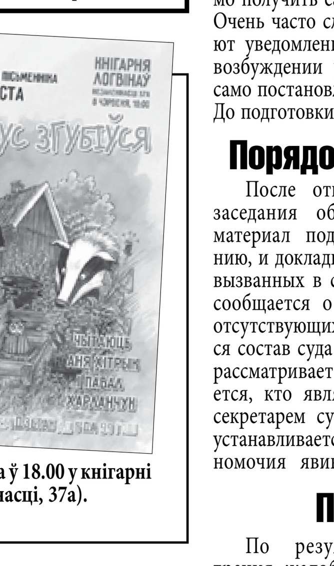
НЕ ПРАПУСЦІЦЕ!

Ганна Хітрык і Павел Харланчук запрашаюць

Папулярныя беларускія акцёры заўтра, 8 чэрвеня, прэзентуюць кнігу шведскага пісьменніка і мастака Свэна Нурдквіста «Як Фіндус згубіўся, калі быў маленькі».

Новая кніга для дзетак і іх бацькоў – працяг гісторый пра дзядулю Пэтсана і кацянятка Фіндуса – пабачыла свет у серыі «Каляровы ровар» Саюза беларускіх пісьменнікаў у выдавецтве «Кнігазбор». На беларускую мову казка перакладзена Надзеяй Кандрусевіч. Кніга ўжо чакае сваіх чытачоў на паліцах мінскіх кнігарняў.

Сімпатычныя і забаўныя героі Пэтсан і Фіндус, якія ажылі на старонках кніг шведскага аўтара, не маюць патрэбы ў прадстаўленні – яны вельмі папулярныя па ўсім свеце, у тым ліку і ў Беларусі, і казкі пра іх пераведзены больш як на 30 моў. На нашай роднай мове выйшлі кнігі "Пэтсан і Фіндус святкуюць Каляды", пасля – "Блінны торт" (абедзве пераклала Надзея Кандрусевіч).

…Імпрэза адбудзецца ў 18.00 у кнігарні «ЛогвінаЎ» (пр.Незалежнасці, 37а). Уваход вольны!

ЖАХ!

Дзве смерці ў БНТУ

Мінулы тыдзень стаў чорным для Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта. У адзін дзень з жыцця пайшлі адразу два яго выкладчыкі. **Андрэй Тур**, экс-намеснік міністра эканомікі і экс-намеснік кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта, у апошнія гады з'яўляўся загадчыкам кафедры бізнес-адміністравання. Але перад смерцю ён доўга хварэў. А вось **Іван Флярко**, намеснік дэкана аўтатрактарнага факультэта, нібыта скардзіўся толькі на цукровы дыябет.

У мінулы аўторак у Флярко была прызначана сустрэча са студэнтамі, на якую ён не прыйшоў. Выкладчыка пачалі шукаць. Высветлілася, што ён узяў ключ ад адной з аўдыторый. Як падкрэсліваюць у Следчым камітэце, дзверы аказаліся замкнёныя знутры. Калі калегі Флярко адчынілі іх, яны ўбачылі намесніка дэкана ў пятлі. Як паведамілі ў Следчым камітэце, смерць наступіла ад удушэння. На дадзены момант у праваахоўных органаў пераважае версія пра суіцыд, паколькі *"якіх-небудзь фактаў супрацьпраўных дзеянняў, учыненых у адносінах да загінуўшага, устаноўлена не было"*.

Вядома, што некалькі месяцаў таму быў прызначаны новы дэкан. Як склаліся адносіны з ім у Флярко – я не змог даведацца. У прыёмнай аўтатрактарнага факультэта адмовіліся ад каментарыяў, папрасіўшы пачакаць завяршэння следства. Як заявіла "Народнай Волі" **Юлія Ганчарова**, намеснік начальніка аддзела інфармацыі і сувязі з грамадскасцю цэнтральнага апарату Следчага камітэта, праводзіцца следчая праверка па факце смерці, прызначана судова-медыцынская экспертыза.

Карэспандэнт "Народнай Волі" пагутарыў са студэнтамі, якія вучыліся ў Флярко. Адзін з іх, які прадставіўся Вячаславам, сказаў, што нябожчык быў чалавекам *"не з лёгкіх"*. *"Думаю ў яго былі нядобразычліўцы нават са студэнтаў,* – кажа Вячаслаў. – *Быў дастаткова жорсткі і прынцыповы. Але калі нешта робіш правільна – ён ставіўся адпаведна!"*. Наш суразмоўца падзяляе дзве сферы дзейнасці Івана Флярко: *"Як выкладчык ён быў вельмі добрым і адукаваным. Аднак намеснікам дэкана – строгім. Але на гэтай пасадзе, відаць, па-іншаму было нельга"*. А вось яго сябра Андрэй быў катэгарычным: *"Кажуць: пра нябожчыкаў або добра, або нічога? Правільна? Дык вось я лепш прамаўчу"*.

Студэнтка Лізавета была гатова да працяглай размовы: *"Пасля такой падзеі ўсе кажуць пра чалавека толькі добрае, нічога больш. Я якраз абсалютна шчыра магу сказаць, што гэта адзін з нямногіх выкладчыкаў з вялікай літары, які не проста так адпрацаваў больш за сорак гадоў, а сапраўды змог нешта пакінуць у галовах маладых людзей. Вельмі ветлівы, заўсёды ахайна апрануты, вітаўся заўсёды з усмешкай, тлумачыў усё літаральна на пальцах (калі можна так сказаць).*

Наогул у гэтым семестры ўсяго два выкладчыкі чыталі мне лекцыі самі, без ноўтбукаў з прэзентацыямі, без лісточкаў з тэкстам, без мабільных тэлефонаў з гуглам (такое таксама было). Адзін з іх – Іван Міхайлавіч… Толькі што зразумела, што амаль усё казала пра яго ў цяперашнім часе. Насамрэч цяжка зразумець, што прымусіла мужчыну скончыць жыццё ў 66 гадоў".

Дарэчы, некалькі суразмоўцаў намякнулі "Народнай Волі", што, магчыма, смерць выкладчыка звязана з асабістымі праблемамі. Нібыта нядаўна памёр хтосьці з яго сваякоў, таму апошнім часам Флярко хадзіў падаўлены. Але канкрэтнай інфармацыі пра тое няма, пакуль гэта толькі чуткі.

Іван Флярко нарадзіўся ў 1949 годзе ў Лельчыцкім раёне, што на Гомельшчыне. У 1971 годзе скончыў Беларускі політэхнічны інстытут (тады так называўся БНТУ), у 1978-м – аспірантуру. Праз тры гады стаў кандыдатам тэхнічных навук. Назву дысертацыі вымавіць цяжкавата: "Даследаванне характарыстык узаемадзеяння кола, якое затармоўвае, з дарогай, устойлівасці і эфектыўнасці тармажэння вялікагрузных аўтамабіляў з супрацьблакіровачнай сістэмай".

Амаль усё жыццё Флярко працаваў у альма-матэр на кафедры "Тэхнічная эксплуатацыя аўтамабіляў". У 1978-м, калі Флярко заканчваў аспірантуру, яна вылучылася з кафедры «Рамонт і эксплуатацыя аўтамабіляў». Цікава, што аднымі з ганаровых выпускнікоў апошняй з'яўляюцца два ўплывовыя ў мінулым чыноўнікі: **Уладзімір Дражын**, колішні віцэ-прэм'ер і пасол Беларусі ў Літве, а таксама **Уладзімір Пелагейка**, мэр Віцебска (1998–2003). Улічваючы, што Флярко маладзейшы за гэтых чыноўнікаў адпаведна ўсяго на два і адзін год, яны хадзілі па адных калідорах і маглі сустракацца. Аднак калі яны рушылі ў грамадскае жыццё, дык Іван Флярко сканцэнтраваўся на выкладчыцкай дзейнасці, спецыялізаваўся на колавым і гусенічным машынабудаванні.

Ён аўтар больш як 70 навуковых прац. З іх адзін падручнік і 23 навучальныя дапаможнікі.

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

КОЛОНКА ЮРИСТА

Хотите обжаловать? Пожалуйста…

В почте рубрики «Колонка юриста» очень часто встречается такой вопрос: как можно обжаловать решения органов дознания и Следственного комитета об отказе в возбуждении уголовного дела? Ведь немало случаев, когда проверки проводятся поверхностно, необъективно. Об этом, кстати, недавно говорил и Александр Лукашенко: «…Где надо возбуждать уголовное дело, дознаватель должен ставить очень жестко вопрос перед следователем…» Редакция попросила бывшего следователя прокуратуры, руководителя правозащитного центра «Правовая помощь населению», зарегистрированного в Киеве (Украина), Олега Волчека вникнуть в эту ситуацию и подсказать нашим читателям, каким способом можно добиться возбуждения уголовного дела, если дознаватель или следователь отказывает в этом праве.

Первое, что я предлагаю любому, кого волнует этот вопрос, – это обжаловать действия следователя или дознавателя (далее – следователь) прокурору района, если вы считаете, что вам безосновательно отказано в возбуждении уголовного дела. Есть и другой подход к защите прав граждан: обращение в суд. Далеко не все знают про этот правовой механизм, хотя я считаю, что он более эффективный, чем прокурорский надзор. Поэтому предлагаю ознакомиться с нашими наработками прежде всего в плане того, как подготовиться к суду. Здесь необязательно нанимать адвоката, можно самому подготовить жалобу.

Обжалование решения следователя через суд

Решение по заявлению гражданина о возбуждении уголовного дела должно быть принято в срок не позднее трех суток, а при необходимости проверки – не позднее десяти суток (статья 173 УПК). Если есть сложности в принятии решения, то срок продлевается до трех месяцев.

Если гражданину отказали в возбуждении уголовного дела, следователь выносит *постановление об отказе в возбуждении уголовного дела* (далее – постановление). Заявитель, согласно ст.138 УПК, данное постановление следователя может обжаловать соответствующему начальнику следственного подразделения, прокурору или обратиться в суд по месту рассмотрения заявления о преступлении (ч.2 ст.139 УПК РБ).

Необходимо отметить, что не всегда сотрудники органов дознания или следственные подразделения надлежащим образом и добросовестно применяют закрепленные уголовно-процессуальным законом нормы при рассмотрении заявлений о совершении преступлений.

Так, к примеру, часто бывает, когда по заявлениям граждан не опрашиваются основные свидетели, не проводятся осмотры места происшествия, не назначаются судебные экспертизы, не осматриваются вещественные доказательства, не разрешаются ходатайства и не проводятся другие следственно-оперативные действия по установлению обстоятельств дела.

Для восстановления прав гражданина, нарушенных следователем, лучшее средство правовой защиты – обратиться в суд. Такое право гражданину гарантировано стст.60,137 Конституции Республики Беларусь, статьей 8 Всеобщей декларации прав человека, Международным пактом о гражданских и политических правах, решением Конституционного суда Республики Беларусь от 3.04.2001 «О ПРАВЕ ГРАЖДАН НА ОБРАЩЕНИЕ В СУД ПО ВОПРОСАМ, ВОЗНИКАЮЩИМ В СВЯЗИ С ОСУЩЕСТВЛЕНИЕМ УГОЛОВНО-ПРОЦЕССУАЛЬНЫХ ОТНОШЕНИЙ».

Сроки подачи жалобы

Жалобы на решения об отказе в возбуждении уголовного дела подаются в пределах срока давности привлечения к уголовной ответственности лица, а в случае, если такие решения приняты по основанию, указанному в пункте 3 части 1 статьи 29 УПК (за истечением сроков давности), – в месячный срок со дня принятия органом, ведущим уголовный процесс, соответствующего решения.

По получении жалобы судья обязан рассмотреть ее в течение десяти суток с участием прокурора.

Содержание жалобы заявителя

Для обжалования постановления следователя в суд необходимо получить само постановление. Очень часто следователи высылают уведомления, что отказано в возбуждении уголовного дела, а само постановление не высылают. До подготовки жалобы заявителю необходимо ознакомиться с материалами проверки, на основании которой следователем и было принято решение не возбуждать дело.

В содержании жалобы должны быть указаны: наименование суда, которому адресуется жалоба; данные о лице, подавшем жалобу, с указанием его места жительства или места пребывания и процессуального положения; доводы лица, подавшего жалобу, с указанием на то, в чем заключается неправильность принятого постановления и в чем состоит его просьба; подпись лица, подавшего жалобу.

Порядок рассмотрения жалобы на решение следователя

После открытия судебного заседания объявляется, какой материал подлежит рассмотрению, и докладывается о явке лиц, вызванных в судебное заседание, сообщается о причинах неявки отсутствующих. Затем объявляется состав суда (судья единолично рассматривает жалобу), сообщается, кто является прокурором, секретарем судебного заседания, устанавливается личность и полномочия явившихся, разъясняется право заявления отводов и ходатайств. При заявлении отводов и ходатайств они подлежат разрешению.

После доклада судьи заслушиваются явившиеся в судебное заседание лица. Потом выступает заявитель и высказывает свои претензии к следователю, изложенные в жалобе. Также в суде следует заявить, что надо сделать следственным органам для объективного рассмотрения его заявления. В суде будет присутствовать следователь или уполномоченное лицо органа, который вынес решение об отказе в возбуждении уголовного дела. Гражданин имеет право задавать вопросы следователю.

Затем исследуются имеющиеся в деле документы и заслушивается заключение прокурора, после которого судья в совещательной комнате принимает решение, подлежащее оглашению в судебном заседании.

По жалобе гражданина суд выносит решение

По результатам рассмотрения жалобы судья выносит мотивированное постановление об удовлетворении жалобы и отмене постановления об отказе в возбуждении уголовного дела или оставлении жалобы без удовлетворения.

Копия постановления судьи об отмене постановления об отказе в возбуждении уголовного дела направляется руководителю соответствующего органа для возобновления производства по делу или для проведения дополнительной проверки по материалу. Копия постановления также направляется прокурору.

Постановление судьи по жалобе на отказ в возбуждении уголовного дела вступает в законную силу немедленно, но может быть обжаловано в вышестоящий суд заявителем, вплоть до Верховного суда Республики Беларусь. Если и здесь не будет положительного ответа, то гражданин вправе обратиться с жалобой в Комитет по правам человека ООН.

Принятое судьей решение по жалобе может быть опротестовано прокурором (статья 142 УПК).

Преимущества обжалования постановления в суд

Изучив судебную практику, можно с уверенностью сделать вывод, что рассмотрение в суде жалобы на постановление об отказе в возбуждении уголовного дела обеспечивает наиболее быстрое (оперативное) разрешение поданной жалобы и устраняет допущенные нарушения прав граждан, обратившихся с жалобой.

Это обусловлено прежде всего тем, что судебное разбирательство проводится, за редким исключением, открыто, в нем могут присутствовать журналисты, правозащитники и обычные люди. Имеется возможность заявлять ходатайства, задавать вопросы, при несогласии обжаловать принятое решение в вышестоящий суд. То есть это будет полноценное судебное разбирательство того, как проводилось следствие по заявлению гражданина о возбуждении уголовного дела. Но главный момент такого разбирательства – гражданин на равных правах со следователем может вести полемику в суде, чего нет, когда гражданин приходит к следователю в рабочий кабинет.

Анализируя вопросы законности отказа в возбуждении уголовного дела, нельзя не обратить внимание на определенную проблематику применения положений статьи 139 УПК, когда на заявление о возбуждении уголовного дела следователь дает ответ со ссылкой на закон «Об обращениях граждан и юридических лиц», а не рассматривает такое заявление в порядке ст.174 УПК РБ. Мы, правозащитники, считаем, что такие действия неправомерны при рассмотрении заявления о возбуждении уголовного дела. К сожалению, и органы прокуратуры часто идут по такому пути при рассмотрении заявлений граждан о совершенных преступлениях. Мало того, человек в результате проверки его заявления получает даже не постановление об отказе в возбуждении уголовного дела, а простое уведомление-ответ со ссылкой на закон «Об обращениях граждан и юридических лиц», где не указываются обоснования в неудовлетворении требования возбудить уголовное дело. В таких случаях гражданам нужно обращаться в суд.

ЧУЛІ?

Песня пра Следчы камітэт

Установа аб'явіла конкурс на лепшы музычны твор пра саміх сябе.

Да 1 жніўня любы жадаючы, старэйшы за 14 гадоў, можа адправіць на адрас Следчага камітэта аформленую заяўку, аўдыёзапіс, тэкст песні і ноты. Тэкст можа быць напісаны па-руску або па-беларуску, працягласць песні павінна складаць ад 2,5 да 6 хвілін.

Карэспандэнт "Народнай Волі" пацікавіўся ў **Юліі Ганчаровай**, намесніка начальніка аддзела інфармацыі і сувязі з грамадскасцю цэнтральнага апарату Следчага камітэта: чыёй ідэяй быў конкурс – кіраўніцтва або падначаленых? *"Гэта некарэктнае пытанне,* – адказала Ганчарова. – *Гэта ініцыятыва нашага ведамства"*. Як падкрэслівае Ганчарова, такая ініцыятыва – не ноу-хау. Маўляў, музычныя творы, прысвечаныя пэўным установам, маюцца і ў іншых краінах.

Цікава, што ў інфармацыі пра конкурс асобна адзначаецца, што заяўкі могуць падаць супрацоўнікі і грамадзянскі персанал Следчага камітэта. Як падкрэслівае Ганчарова, усе будуць знаходзіцца ў роўных умовах. *"Прымем усе заяўкі,* – заявіла яна. – *Разгледзім іх і вызначым пераможцу"*. Вынікі будуць падведзены да 25 жніўня.

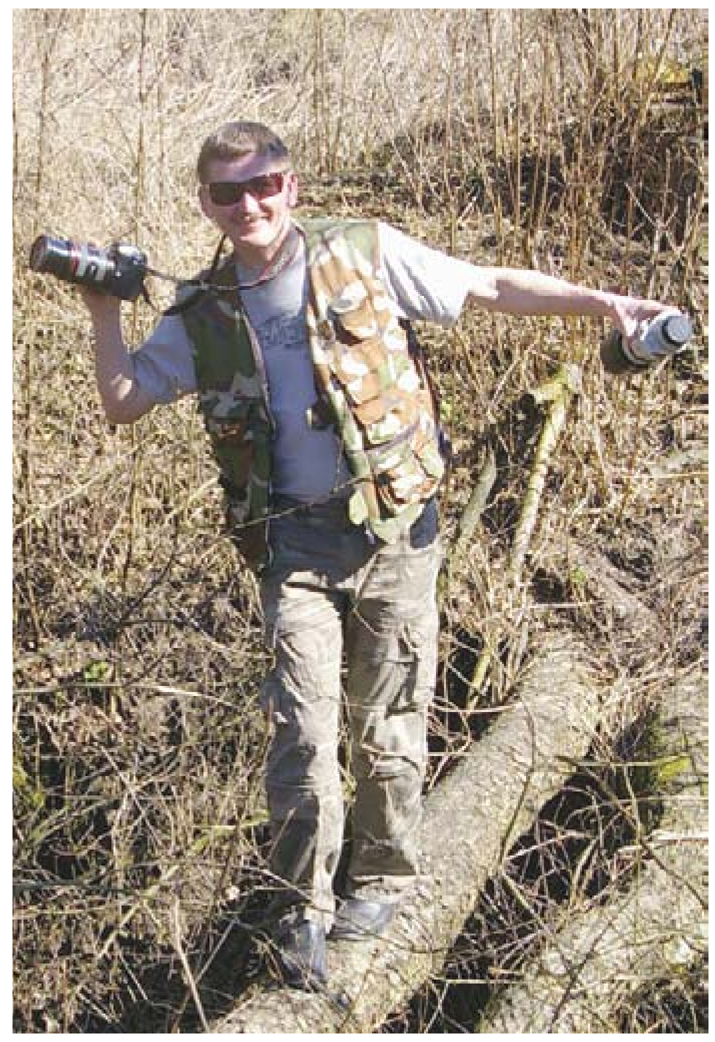
Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
7 ЧЭРВЕНЯ 2016 г.

АСОБА

Сяргей ПЛЫТКЕВІЧ: «Я ў беларускіх рэчках утапіў пяць фотаапаратаў...»

Я заўсёды захапляўся творчасцю Сяргея Плыткевіча, з якім, дарэчы, у 1990-я давялося разам працаваць у "Народнай газеце", галоўным рэдактарам якой тады быў Іосіф Сярэдзіч. Здымкі Плыткевіча – жывыя. Сёння яго называюць самым вядомым фатографам дзікай прыроды Беларусі...

– Мяне яшчэ ў дзіцячыя гады цягнула да творчасці, – кажа суразмоўца. – Памятаю, у 7-м класе пад Новы год маці на 13-ю зарплату купіла фотаапарат "Вілія" і фотапавелічальнік. Тады пайшла нейкая хваля ў гэтым накірунку, бацькі яшчэ двух маіх аднакласнікаў купілі фотакамеры. Мы пачалі рабіць першыя здымкі... Але ў выніку пасля васьмі класаў я паступіў у Полацкі лясны тэхнікум. Шчыра кажучы, на той момант яшчэ нават не ўсведамляў, што гэта старажытнейшы горад краіны. Наш дэндрапарк, дарэчы, знаходзіўся на тэрыторыі цяперашняга Спаса-Еўфрасіннеўскага манастыра.

– А чаму выбраў менавіта лясны тэхнікум?

– Мяне цікавілі лес, прырода... У школе стварыў "зялёны патруль" – агароджвалі мурашнікі, дзяўблі лёд, каб рыба магла дыхаць, вешалі шпакоўні. Акрамя таго, я пісаў у часопіс "Юный натуралист", адказваў на розныя пытанні. Аднойчы дзікага кабана назваў "дзіком", дык у часопісе не маглі зразумець, што гэта слова азначае. А ў нас, на Палессі, толькі так і казалі. Памятаю таксама, падчас вучобы настаўнік рускай мовы дае заданне: "Дети, назовите однокоренное слово к слову «сапог». Я адразу руку ўгору. Адказваю: "Чобат". Настаўнік на мяне: "Сам ты – паляшуцкі чобат!"

У тэхнікуме я працягваў актыўна займацца фотасправай (такіх аматараў назбіралася невялікая група) і заўважыў, што на маіх фотаздымках ёсць нейкі рух, жыццё там не спыняецца. Мне нецікава было паставіць чалавека ля помніка і націснуць на кнопку фотакамеры. Мяркую, гэта быў пачатак рэпарцёрскага і мастацкага фота. Было жаданне не спыніць працэс, а перадаць яго.

– Першыя фота – якія яны былі?

– Мой першы здымак надрукавалі ў газеце "Чырвоная змена". Падчас практыкі ў тэхнікуме сфатаграфаваў востраў ва Ушацкім раёне. Дарэчы, тады ўжо спрабаваў займацца фотапаляваннем. Першым было фота галкі, зробленае фотаапаратам "Вілія" з прыстаўленым да аб'ектыва... тэатральным біноклем.

– Адным словам, на факультэт журналістыкі ты ішоў транзітам праз лясны тэхнікум...

– Полацкі лясны тэхнікум для мяне стаў суровай школай выжывання. Па-першае, там "дзедаўшчына" была нават большая, чым у арміі. Па-другое, горад быў разбіты на тэрыторыі, і кожную з іх кантралявалі свае групоўкі. Мы, напрыклад, сябравалі з Цэнтральным раёнам, але ваявалі з "цаглліннікамі". По горадзе хадзілі, як па мінным полі. Зловяць на чужой тэрыторыі – мала не будзе, без зубоў застанешся. Калі падчас бойкі не пабяжыш дапамагаць сваім – атрымаеш затым яшчэ больш.

Дарэчы, тады палякі ў Наваполацку будавалі нафтаправод "Дружба" і, натуральна, прадавалі мясцовым розныя курткі, джынсы... Гэта ж быў такі дэфіцыт, а мы як крутыя хадзілі!

Тэхнікум я закончыў з чырвоным дыпломам, таму было права выбару любога ВНУ для паступлення. Выбраў факультэт журналістыкі БДУ. Да слова, я зусім не ведаў замежных моў, таму ў мяне заставаўся толькі адзін шанц паступіць – здаць першы экзамен на выдатна. І я гэты шанц выкарыстаў. На пяць балаў напісаў сачыненне "Васіль Пяскоў – мой ідэал у журналістыцы".

– Студэнцкія гады – прастора для творчасці...

– Безумоўна, быў творчы рух, канкурэнцыя. Памятаю, спаборнічалі з Сашам Валошыным. І вось ён запрашае ў госці. У старым доме – асобны пакой. Сцены пафарбаваны ў чырвоны колер. На стале – пішучая машынка, у ёй – чысты ліст і надрукавана "Аляксандр Валошын. Раман...". Карацей, вырашыў шакіраваць гасцей. Своеасаблівая канкурэнцыя.

Сам я жыў у інтэрнаце і аднойчы падумаў, што варта было б і ў арміі пабываць, бо ўсе мае сябры з тэхнікума аддалі даніну радзіме. Праўда, хацелася і ў армію схадзіць, і журналісцкую кваліфікацыю не згубіць. І тут мне адзін знаёмы параіў падацца ў Печы пад Барысавам. Там, маўляў, ёсць вайсковая часць, дзе патрэбны журналісты ў ваенную газету. Карацей, паехаў я да начальніка палітаддзела дывізіі "ў армію ўладкоўвацца". Прывёз свае рэпартажы, фотаздымкі. "Малайчына, – кажа. – Калі цябе будуць забіраць у армію, патэлефануй нам, каб даслалі "купцоў". У выніку на гэтае месца знайшліся "блатныя" людзі, а мяне накіравалі ў іншую вайсковую часць, якая, дарэчы, знаходзілася праз плот ад той, куды марыў трапіць. Аднойчы пералез праз той плот, прыйшоў у штаб да палкоўніка, кажу: "Гэта я – радавы Плыткевіч. Можа быць,

вы пра мяне забыліся?» У таго ад маёй нахабнасці ледзь вочы на лоб не вылезлі!

– А праўда, што ты пісаў рапарт, каб накіравалі служыць у Афганістан?

– Мне падавалася, што Афганістан – гэта такая рамантыка!.. Але ж не пусцілі. Дарэчы, у арміі зрабіў шмат цудоўных здымкаў, нават пэўны блат займеў, бо чалавек з фотаапаратам там – паважаная асоба.

А на трэці курс я вярнуўся ўжо з вялікім жаданнем працаваць, таму пачаў супрацоўнічаць з "Чырвонай зменай", газетай "На страже Октября"... Пасля таго як грымнуў Чарнобыль, накіраваўся ў камандзіроўку туды. Тым больш што я мог і пісаць, і фатаграфаваць. Такая ўніверсальнасць таксама сыграла сваю ролю ў маім жыцці.

– Затым ты трапіў у "Народную газету". У 1990-я – зорны час выдання...

– Туды я перайшоў з прафсаюзнага "Беларускага часу". Іосіф Сярэдзіч, які ў той час быў дэпутатам Вярхоўнага Савета і галоўным рэдактарам газеты, як магутны лакаматыў павёў "Народную газету" наперад. Калектыў быў таленавіты, часы цікавыя... А я працаваў і загадчыкам аддзела інфармацыі, і палітычным аглядальнікам, і загадчыкам аддзела ілюстрацый.

– Працаваць палітычным аглядальнікам у 90-я было цікава?

– Натуральна. 90-я – гэта час перамен, развалаіўся Савецкі Саюз... Тады, калі ўтварылася незалежная краіна, было адчуванне, што журналісцкае слова іграе вялікую ролю. Я ехаў у Нагорны Карабах і думаў: "Навошта армяне ваююць з азербайджанцамі? І ў адных ёсць Народны Фронт, і ў другіх. Усе – за справядлівасць, роўнасць і брацтва. Трэба ўзяць інтэрв'ю ў кіраўнікоў абодвух франтоў, надрукаваць іх, а палітыкі пачытаюць мае творы – і канфлікт знікне". Наіўны дурань быў! Сёння я разумею, што ні ў якой грамадзянскай вайне няма абсалютнай справядлівасці. Калі на вайне ў крыві перамешваюцца шматгадовыя крыўды, то журналісцкае слова губляе сэнс. І асабліва губляе сёння, калі гэтае слова абясцэнілася. Тысячы выданняў, тысячы сайтаў, ідзе паток інфармацыі, і не зразумела, хто на каго працуе. Ілгуць і справа, і злева. Таму палітычная журналістыка ў 90-я і зараз, як кажуць, дзве вельмі вялікія розніцы.

– У тыя часы тэм для фотатворчасці таксама хапала...

– Усё залежала ад тэматыкі. Калі займаўся журналістыкай, то ў аб'ектыве больш было палітычнага жыцця – мітынгаў, забастовак... На той момант мне падавалася, што гэта прынцыпова важна, таму што яно адлюстроўвае тое жыццё, якім жыла краіна. У мяне, маладога палітычнага аглядальніка, з'явілася нейкая вядомасць, у рэгіёнах людзі пазнавалі...

Але з часам адбылася вельмі цікавая рэч. Як толькі я зрабіў крок убок – перайшоў з

палітычнай журналістыкі ў спецыялізаваную (турыстычна-выдавецкую) і патрапіў у іншы асяродак, то апынуўся ледзь не ў шокавым стане! Аказалася, што сур'ёзна палітыкай цікавіцца 3–4 працэнты насельніцтва. Калі ты ў гэтым коле круцішся, то думаеш, што палітыкай цікавяцца ўсе. Гэта такая своеасаблівая суполка – як у сацыяльных сетках. Але калі сышоў у турыстычную сферу, то зразумеў, наколькі мой палітычны досвед далёкі ад рэальнага жыцця. І ў турыстычным бізнесе трэба было ўсё пачынаць з нуля – зарабляць аўтарытэт, нейкія грошы...

Дарэчы, з Іосіфам Сярэдзічам мы развіталіся на хвалі ўзаемапаразумення, і я ўдзячны яму за тую навуку, што ён мне даў. Была, натуральна, прапанова застацца ў газеце (і нават з павышэннем аклада), але ў мяне былі свае ідэі, свая справа і свая газета "Туризм и Отдых". Выбар быў зроблены.

– Адным словам, пайшоў у бізнес...

– Тады я думаў у першую чаргу не пра грошы, а пра перспектывы развіцця справы. Да слова, вельмі хутка ўдалося пагасіць выдаткі і вярнуць даўгі. Мы не кідаліся ў вір з галавой, але ў 90-я пачаць нейкі бізнес-праект было куды лягчэй. Гэта як першыя амерыканскія пасяленцы, якія несліся наперад і займалі найбольш урадлівыя землі... Першым было складаней і адначасова лягчэй.

Напачатку была турыстычная газета, адкрыццё новых краін, у якіх раней ніколі не быў. І ўжо затым прыйшло разуменне, што мы, беларусы, павінны станавіцца такімі ж нармальнымі, як і ўсе астатнія. Гэта як на дачы. Спачатку – агарод, бульба, агуркі. Затым – кветкі, альпійскія горкі, штучныя азёры. Таму з часам разумееў, што трэба больш працаваць на Беларусь і казаць пра Беларусь. І пачынаючы прыкладна з 2000-х гадоў я пачаў здымаць усё, што тычыцца нашай краіны, – краявіды, падарожжы... Спачатку рабілі больш матэрыялаў для газеты, а потым гэта перарасло ў выдавецкую дзейнасць. Выпускалі літаратуру пра Беларусь, сталі дастаткова вядомым спецыялізаваным выдавецтвам. Выйшлі кнігі "Мая Беларусь", "Беларуская экзотыка", "Ад Полацка пачаўся свет", "Нечаканая Беларусь", "Жизнь в центре Европы", "Планета Беларусь"...

– На тваіх здымках (асабліва з вышыні птушынага палёту) Беларусь больш сімпатычная, чым з акна машыны.

– У свой час я для сябе зрабіў прынцыповую выснову: ёсць розныя жанры, каб падаць нейкі інфармацыйны матэрыял. І калі мы робім прэзентацыйную літаратуру аб краіне, то запрашаем людзей у госці. Вы ж, калі запрашаеце ў госці, мыеце кватэру, накрываеце стол, каб не сорамна было перад людзьмі. Таму хіба варта паказваць смецце? Да таго ж, як мне бачыцца, калі чалавек даведаецца, што ён жыве не проста ў горадзе, а ў горадзе-музеі, можа, і да яго прыйдзе разуменне, што смецце трэба прыбраць.

Я разумею тых беларускіх інтэлігентаў, якія ў 20–30-я гады мінулага стагоддзя займаліся папулярызацыяй роднай краіны. Народ павінен ведаць гісторыю і ганарыцца ёй. І для мяне вышэй за ўсё – Радзіма, а значыцца – інтарэсы гэтай зямлі. І працаваць трэба на стварэнне, а не на разбурэнне. Палітычная журналістыка – гэта якраз і ёсць барацьба, накіраваная на знішчэнне створанага ідэйнага ворага. А мы ў турыстычнай галіне паказваем патэнцыял краіны, зацікаўлены ў тым, каб да нас прыязджалі госці. І ствараем прадукт, які садзейнічае гэтаму, – выпускаем кнігі, альбомы пра краіну. Мяркую, што іду правільным шляхам.

– Прыемна, калі цябе называюць самым вядомым фатографам дзікай прыроды Беларусі?

– Шчыра кажучы, я вельмі крытычна стаўлюся да нейкіх кампліментаў ці пахвальбы. У мяне шмат сяброў, якія захапляюцца маімі работамі, а я, напрыклад, імі не заўсёды задаволены. Хаця, з іншага боку, магчыма, маё прозвішча і на слыху. Але ж сутнасць не ў гэтым. Галоўнае – дзеля чаго ўсё робіш. Напрыклад, не так даўно мы зрабілі Фонд падтрымкі дзікай прыроды "Чырвоны бор". У мінулым годзе выдаткавалі фінансаванне для вучоных, якія праводзілі навуковыя даследаванні ў прыродным комплексе "Чырвоны бор". Рэальная карысць! Апошнія два гады я фактычна жыву глабальным праектам, які, на мой погляд, стане самай галоўнай справай у жыцці – робім сайт пад назвай "Планета Беларусь". На партале будуць усе славутыя мясціны краіны, прыгажосці, каляндар падзей, турыстычныя маршруты... Усё такім чынам структурыравана, што любы чалавек, які захоча наведаць тое ці іншае месца ў Беларусі, адкрые сайт і знойдзе для сябе абсалютна поўную інфармацыю. Вось, калі ўсё гэта дараблю, то буду дакладна ведаць: недарэмна таптаў гэтую зямлю Сяргей Плыткевіч...

– Калі ты ездзіў у "гарачыя кропкі", гэта былі дастаткова небяспечныя камандзіроўкі. Падчас фотаздымак дзікай прыроды таксама прысутнічае элемент рызыкі?

– Безумоўна! Я вось, напрыклад, не разумею, калі чалавек сядзіць на беразе ракі і цягае вудой адну рыбіну за другой. У мяне іншы азарт: сфатаграфаваць ласа, аленя... Дарэчы, зараз мы аб'явілі адкрыты нацыянальны фотаконкурс "Залатая рысь".

А што тычыцца рызыкі, то яна, мяркую, паўсюль ёсць. Я, дарэчы, у беларускіх рэчках утапіў пяць фотаапаратаў. Аднойчы фатаграфаваў арла-беркута. На маленькім востраве сярод балота мой сябар арнітолаг Уладзімір Іваноўскі знайшоў на дрэве гняздо арла, павесіў на суседнім дрэве "засідку". Я з дапамогай спецыяльных прыстасаванняў залез туды і пачаў чакаць, пакуль прыляцяць дарослыя птушкі. І тут пачынаецца моцны вецер, дождж. Мяне хістала на вяршыні дрэва на пяць метраў улева-ўправа. Ціха сядзеў на той вышыні і думаў толькі пра адно: куды звалюся? Дзякуй Богу, усё абышлося. Зрэшты, да такіх рэчаў я стаўлюся спакойна і мяркую, што кожнаму чалавеку наканавана сваё.

– Апошняе, што хацеў бы спытаць: ці прывабная сёння для замежнікаў турыстычная Беларусь?

– Па-першае, не трэба наіўна думаць, што сёння мы запросім турыстаў, і ўсе адразу кінуцца сюды. Па той простай прычыне, што гэтак жа думаюць і нашы бліжэйшыя канкурэнты – тыя ж літоўцы, палякі ці расіяне... Іншая справа, што заўсёды ёсць палітычныя і эканамічныя складнікі любога турбізнесу. Вось зараз пасварыліся расіяне з украінцамі і туркамі – у Беларусі з'яўляецца куды больш шанцаў, каб турысты прыехалі да нас. Але пры гэтым мы робім такія змрочныя ўмовы перасячэння мяжы, што замежны турыст некалькі разоў падумае, ці варта ехаць у такое падарожжа. Навошта яму плаціць 60 долараў за візу, стаяць у чарзе на мяжы ды праходзіць нагляд, калі можна бясплатна адпачыць у Літве ці Польшчы? У гэтым плане мы неканкурэнтаздольныя.

Але ў той жа час хачу адзначыць: тыя турысты, што пабывалі ў Беларусі, проста ў захапленні ад краіны. Таму нам у гэтым накірунку трэба працаваць і працаваць.

Алесь СІВЫ.

МОЗАИКА

Азаренко – вне игры

Вчера в Ноттингеме стартовал теннисный турнир, в котором белорусская теннисистка Виктория Азаренко, увы, не примет участия.

Причина – травма колена, из-за которой пятая ракетка мира выбыла в первом раунде «Ролан Гаррос».

«Я очень расстроена, что мне пришлось сняться с турнира в Ноттингеме, – написала Вика на своей странице «ВКонтакте». – *Я приехала сюда несколько дней назад и начала тренироваться, но поняла, что мое колено не восстановилось на 100 процентов. Я хотела тут сыграть. Сам турнир отлично организован, меня тут прекрасно принимают, а корты очень высокого качества. Надеюсь вернуться сюда через год».*

ФУТБОЛ

«Крумкачы» працягваюць пагоню за БАТЭ

Адбыліся матчы 10-га тура чэмпіянату краіны па футболе ў вышэйшай лізе.

Дэбютант лігі – мінскія "Крумкачы" – па-ранейшаму прыемна здзіўляюць сваіх балельшчыкаў. У чарговым туры яны атрымалі пятую перамогу ў чэмпіянаце і ідуць на другім месцы ў турнірнай табліцы пасля барысаўскага БАТЭ.

Усе вынікі: "Белшына" (Бабруйск) – "Гарадзея" – 0:2, "Віцебск" – "Слуцк" – 2:0, "Дынама" (Брэст) – "Дынама" (Мінск) – 1:4, "Нёман" (Гродна) – "Тарпеда-БелАЗ" (Жодзіна) – 0:3, "Крумкачы" (Мінск) – "Нафтан" (Наваполацк) – 2:0, "Іслач" (Мінскі раён) – "Славія" (Мазыр) – 0:1, "Мінск" – "Шахцёр" (Салігорск) – 1:0, БАТЭ (Барысаў) – "Граніт" (Мікашэвічы) – 4:0.

Турнірнае становішча

Каманды	Г	В	Н	П	М	А
1. БАТЭ	9	7	1	1	25–11	22
2. Крумкачы	10	5	2	3	12–9	17
3. Дынама (Мн)	10	4	5	1	16–11	17
4. Мінск	10	5	2	3	13–12	17
5. Тарпеда-БелАЗ	10	4	4	2	15–10	16
6. Славія	10	4	3	3	13–13	15
7. Шахцёр	10	4	2	4	10–9	14
8. Іслач	9	4	1	4	11–11	13
9. Віцебск	10	4	1	5	11–8	13
10. Гарадзея	10	3	3	4	7–8	12
11. Граніт	10	2	6	2	10–12	12
12. Белшына	10	2	5	3	16–17	11
13. Дынама (Бр)	10	3	2	5	15–23	11
14. Нафтан	10	2	3	5	7–13	9
15. Слуцк	10	2	3	5	7–13	9
16. Нёман	10	1	3	6	5–13	6

ПАЭЗІЯ – ГОСЦЯ НЯБЕСНАЯ

Першая кніга вершаў Андрэя Бастунца "У непараднога подъезда" была падрыхтавана да друку дзесяць гадоў таму, але толькі сёлета пабачыла свет. Яна фактычна цалкам уключана ў зборнік "Доказательства движения", які нядаўна апынуўся ў руках аматараў паэзіі. Андрэй Бастунец піша вершы на дзвюх мовах – беларускай і рускай.

Андрэй БАСТУНЕЦ

...Нібыта Бога не існуе

Усё
Усё больш
Усё больш і больш
Усё больш і больш людзей
Усё больш і больш людзей існуе
Усё больш і больш людзей існуе так
Усё больш і больш людзей існуе так,
нібыта Бога не існуе
Усё больш і больш людзей існуе так
Усё больш і больш людзей існуе
Усё больш і больш людзей
Усё больш і больш
Усё больш
Усё.

Варыяцыя

Ну что же – не хочешь, не надо,
Прощай, уезжай, не жалей.
Игорь Чиннов

Калі не жадаеш – не трэба.
Бывай, не шкадуй ні аб чым.
Паўсюль тое самае неба
і тое ж бяссонне ўначы.

Паўсюль, дзе б ты ні засталася,
і ўсюды, куды б ні пайшла,
я буду ў мінулым у часе, –
глядзець з-за вагоннага шкла.

Цягнік пераволіць паволі
інерцыю нашых сустрэч.
Даволі кахання і болі –
нам хопіць надоўга, самрэч.

Даволі лістоў і акацый.
Прабач, калі нешта не так.
Што ўбачымся не ў хуткім часе,
мы маем сто шанцаў са ста.

Паслухай, а лепей не слухай:
нічога амаль не было –
ўтрапёнасці, дотыкаў, рухаў, –
калі і было, дык прайшло.

Чакаць, спадзявацца дарэмна,
ў адчай упадаць без прычын
калі не жадаеш – не трэба.
Бывай, не шкадуй ні аб чым.

***

Вецер
увечары
гоніць пажухлае лісце ўгору.
Вяртаюся.
А зранку,
перагортваючы старонкі Кнігі дзён,
думаю:
як мала іх засталося.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871.
Тэл. рэкламнага аддзела:
(017) 3286609

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

9 772071 964000 16043

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 06.06.2016 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25 600 экз. Заказ № 2291